

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

UPOR V FAŠISTIČNI STRANKI

Za Turattijem je pobegnilo še več fašističnih voditeljev, med njimi tudi bivši predsednik fašističnega tribunala general Cristini — Razburjenje v fašističnem vodstvu — Izredno sklicanje fašističnega sveta

Reka, 5. januarja. 1. V Italiji se zadnje dni dogajajo stvari, ki kažejo, da je začelo v fašistični stranki resno vreti. Tokrat pa ne gre za nezadovoljstvo od spodaj, marveč za izbruh upora od zgoraj. Najvišji fašistični funkcionarji so se začeli upirati dosedaj običajni slepi pokorščini Mussoliniju. Beg bivšega glavnega tajnika fašistične stranke Turattija je bil, kakor kažejo najnovejše vesti, samo začetek in vse kaže, da se tokrat pripravlja nekaj večjega. Jasni obrisi se za enkrat še ne vidijo, toda po ukrepih, ki jih je izdala vlada zadnje dni, se da sklepati, da gre za zelo resne zadeve.

Beg Turattija skušajo oblasti še vedno prikriti. Fašistični tisk, ki je sicer zelo gostobeseden, o tem molči. Če se upošteva, da je fašistični tisk direktno podrejen vodstvu fašistične stranke, je to le dokaz, da je vest o begu Turattija resnična. To pa dokazujejo tudi še razni drugi ukrepi. Da v fašističnih vrstah ni vse v redu, dokazujejo zelo strogi ukrepi, ki jih je izdala vlada vsem podrejenim oblastem, da bi preprečila nadaljnji beg nezadovoljnih in upornih fašističnih prvkov v inozemstvo. Na Reki zadnja dva dneva kar mgolijo detektivov, milicnikov in karabinerjev. Dovoljenja za potovanje v inozemstvo so ustavljena za vso državo in se ne izdajajo niti v najnujnejših primerih. Vsa liburijska obala do Opatije in Mošenice je najstrožje zastražena, ob obali pa patrolirajo po morju lahke križarke in torpedni rušilci, ki ustavljajo vsak čolnček, ki se pojavi ter vse natančno preiščejo, če se ne skriva med ribiči kak preobleden fašistični begunec. Tudi na vseh ostalih mejah Italije so straže od torka zvečer dalje tako ojačane, da ne bi mogla neopaženo preko meje niti miš. Na vsakih 200 m je postavljena patrolja karabinerjev in

milicnikov, v »nevarnejših« predelih pa so straže razmeščene še bolj na gosto.

Na Reki so se sicer razširile v zvezi s temi ukrepi senzacionalne vesti, da so Turattijevemu vzgladu, ki je pobegnil iz internacije v sanatoriju ob Gardskem jezeru, sledili tudi še drugi ugledni fašistični prvaki. Med begunci je tudi bivši predsednik izrednega fašističnega tribunala fašistični general Cristini, ki je med drugimi vodil tudi znani tržaški proces in obsodil na smrt Gortana in tovariše. Cristini je lansko leto prišel v konflikt z Mussolinijem in ostalim vodstvom fašistične stranke, ker se mu je naposled vendarle zdelo početje fašističnega tribunala civilizirane države ne vredno. Zaradi tega so ga odstavili. Kmalu za tem je bil odstavljen tudi kot fašistični general in doletela ga je enaka usoda kakor Turattija. Sedaj je iz internacije kakor Turati. Sedaj je iz internacije krogi sumijo, da je bil v dogovoru s Turattijem ter da bo skušal pobegniti v inozemstvo.

Med ostalimi begunci se navaja tudi fašistični pokrajinski tajnik Carlo Scorza, ki je bil najintimnejši prijatelj Turattija in je po njegovih navodilih vodil fašistično stranko v Bresciji. Zaradi tega je padel v nemilost pri Mussoliniju ter je bil odstavljen. Ker se je večkrat zelo nepovoljno izrazil o Mussoliniju, je tudi njega doletela enaka usoda, kakor ostale »upornike«. Tudi Scorza je sedaj izginil in ga zmanjka iščejo.

Fašistične oblasti na Reki niti ne prikrivajo, da so vsi ukrepi zadnjih dni v zvezi s temi dogodki. Fašisti hočejo za vsako ceno tem bivšim fašističnim voditeljem, ki prav dobro poznajo vse zakulisne zadeve fašizma, preprečiti beg v inozemstvo, ker se zavedajo, da bi moglo imeti to za fašistični režim katastrofalne posledice.

K vsem tem skrbem fašističnega režima pa se pridružuje tudi še vedno večja finančna kriza. Davčni vijak so navili do skrajnosti, rubežni vijak in prisilne prodaje so na dnevnem redu. Vse to povzroča v širokih ljudskih slojih vse večje nezadovoljstvo in v raznih krajih je prišlo že do odkritega upora, ki so ga morale fašistične oblasti zatreti z orožjem. Zaradi tega vlada tem večji strah, da bi se izvedelo za razmere v stranki-nem vodstvu. Zato hočejo begunce čimprej poloviti in jih spraviti na varno prejo, predno bi mogli organizirati kak večji pokret, kar bi jim spričo razpoloženja širokih množic kaj lahko uspelo.

Postojna, 5. januarja. Zadnje dni je silno poostrena kontrola na meji. Potnike natanko preiskujejo. Kdor je količkaj sumljiv, ga zadržijo. Posebno strogo pazijo na to, da se ne »vrtihotapijo« v Italijo inozemski listi, ki poročajo o uporih v fašistični stranki in o begu fašističnih prvkov. Straže vzdolž meje so pomnožene.

Rim, 5. januarja. 1. Za torek 10. t. m. je sklicano izredno zasedanje velikega fašističnega sveta, da razpravlja o zadnjih dogodkih v fašistični stranki ter sklepa o nadaljnjih ukrepih. Istočasno so pozvani v Rim vsi fašistični okrožni tajniki. Zatrjuje se, bodo v fašistični stranki izvršene zopet velike spremembe. Mussoliniju se zdi velik del sedanjih fašističnih funkcionarjev nezanesljiv in jih namerava izmenjati. Stara fašistična garda, ki je sodelovala pri pohodu na Rim, je sedaj večinoma v opoziciji proti Mussoliniju in bodo za to prišli na krmljo docela novi ljudje. Govori se, da so celo nekateri ministri zapleteni v »upor« ter da bodo tudi v vladi izvršene izpremembe. Napovedujejo se tudi večje izpremembe v fašistični diplomaciji, ki je v zadnjem času docela odrekla.

Katastrofa „Atlantiquea“

Požar je popolnoma uničil francoski potniški parnik „Atlantique“ — 18 mornarjev zgorelo v plamenih

Pariz, 5. januarja. g. Na poti iz Cherbourga v Le Havre je nastal včeraj zjutraj na najmodernejšem francoskem parniku »Atlantique« požar, ki je zavzel takoj tako velik obseg, da ga ni bilo mogoče pogasiti. Posadka, ki je štela 229 mož, se je rešila v rešilne čolne ter so jo sprejeli pozneje na krov parnika, ki so prihiteli na pomoč. V teku večera in minile noči so izkrcali parniki od posadke 211 mož, 18 mož pa še pogrešajo in so najbrže našli smrt v plamenih. Iz gorečega parnika se dviga dušljiv in neprodiren dim, zaradi katerega se mu ladje, ki so prihiteli na pomoč, ne morejo približati tako daleč, da bi mogle gasiti. Zaradi tega smatrajo, da bo parnik najbrže docela zgorel. Parnik je bil eden največjih in najudobnejših parnikov na svetu. Samo notranja oprema parnika je veljala 315 milijonov frankov, zavarovan pa je bil le za 119 milijonov.

Poveljnik parnika kapitan Schoos je izjavil preiskovalni komisiji, da je ogenj nastal najbrže zaradi kratkega stika. Pojavil se je najprej v kabini prvega razreda. Plamen se je po lakiranih stenah naglo širil in preden so mogli začeti gasiti, je bil v plamenih že večji del parnika, kjer so kabine prvega razreda. Kljub skrajni požrtvovalnosti mornarjev in najmodernejšim gasilnim pripravam ognja ni bilo mogoče več omejiti, zaradi česar je odredil, naj se spute rešilni čolni. Izkrcavanje moštva se je

vršilo v redu. Kapitan je kot zadnji zapustil krov. Pri spuščanju čolnov je pri enem pregorela vrvi in se je prevrnil. K sreči ni bilo na krovu parnika nobenega potnika, pač pa ni izključeno, da je bil skrit kak slepi potnik, ki je gotovo našel smrt v plamenih. Moštvo, zaposleno v strojni, je vztrajalo do zadnjega trenutka in zato ni izključeno, da se je zadušilo. Izmed rešenih mornarjev jih je 27 ranjenih, vendar pa rane po večini niso nevarne.

Katastrofa parnika »Atlantiquea« je izzvala v javnosti veliko razburjenje. Radikalno-socialistični poslanec Richard je vložil v parlamentu interpelacijo, v kateri poziva vlado, naj izda najstrožje ukrepe, da se takšne nesreče v bodoče preprečijo.

Listi priobčujejo obširna poročila o katastrofi, ki je zadela francosko trgovsko mornarico in ki je napravila na francosko javnost silen vtis. Listi se v splošnem vzdržujejo vsakega samovoljnega ugibanja o vzrokih nesreče, ki je zadela luksuzni parnik »Atlantique« in pravijo, da bo podrobnosti te nesreče ugotovila stroga vladna preiskovalna komisija, ki je že odpotovala iz Pariza. Listi opozarjajo na podobno nesrečo, ki je lani zadela francoski veleparnik »Georges Philppar«, in smatrajo, da teh zaporednih nesreč v francoski trgovski mornarici ni mogoče pripisati samo golemu slučaju in nesreči, ker niso izključeni tudi atentati ali pa zlohotne poškodbe.

Atentator Trajanov v bolnici ubit

V pretekli noči je bolniška sestra po naročilu protogorovcev ustrelila atentatorja Trajanova, ki bi ga imeli prihodnje dni izročiti sodišču

Sofija, 5. januarja. Po krvavem spopadu pred dvorom je danes razburil vso sofijško javnost nov krvav dogodek, ki se je odigral v Aleksandrovske bolnici. Med ranjenci iz spopada pred dvorom je bil tudi atentator Kristo Trajanov, ki je streljal na Eftimova. Ker je že toliko okrevljal, da so ga mogli zaslišati, so ga nameravali v kratkem prepeljati iz bolnice v sodne zapore. Protogorovci so že takoj po spopadu večkrat poizkušali, da bi ga rešili. Najprej so poslali svoje ljudi z avtomobilom v bolnico, kjer so se predstavili kot odposlanci policijskega ravateljstva in zahtevali izročitev Trajanova, da ga prepeljejo k zaslišanju.

nju. Prvič je upravnik bolnice to zahtevo odklonil, češ, da je Trajanov za zaslišanje še nesposoben, drugič pa je začel sumiti in je telefonično vprašal policijo za pojasnilo ter tako razkrinal vso nakano.

Ker so protogorovci uvideli, da na ta način Trajanova ne morejo rešiti, so se poslužili svoje stare metode in ga dali enostavno ubiti. V pretekli noči je neka bolniška sestra, ki je bila ljubica enega izmed vodilnih protogorovcev, s tremi strelji ubila Trajanova na bolniški postelji. Morilko so aretirali ter je brez obotavljanja priznala, da je izvršila umor po naročilu protogorovcev.

Mladi uzmoviči

Ljubljana, 5. januarja

Že pred mesecem dni smo poročali, da je policija prišla več mladih fantičev, tičkov brez gnezda, ki so kradli po mestu vse, kar jim je prišlo pod tatinske prste. Nedavno je bila pa zasačena druga mladinska tolpa, ki jo je tvorilo nekaj članov prve družbe.

Poročali smo, da je neka ženska v franciških cerkvi zalotila mladega fantiča, ki je hotel vlomiti v puščico. Fanta so na policiji zaslišali in izdal je tudi svoje so-krivce. Policija je polovila več fantičev v starosti 12 ali 14 let, ki so že več mesecev kradli po mestu in vladali v izlozbe, zlasti so se pa še specializirali na vlome po cerkvah, pred njimi pa tudi ni bila varna nobena puška.

Priznali so, da so s ključi, ki so jih ukradli iz izlozbe Tičarjeve trgovine na Sv. Petra cesti, vlomili v izlozbeno okno Dobričeve trgovine v Prešernovi ulici, kjer so izmaknili daljnogled. Ni izključeno, da imajo fantiči na vesti tudi vlom v izlozbeno okna Nove založbe na Kongresnem trgu, kjer je bilo vlomljeno pred dnevi. Mladci so odnesli več nalivnih peres znamke »Watermann«, vrednih okrog 5000 Din.

Tega vloma še niso priznali, pač pa skoraj vse v cerkvene nabiralnike. Tako so vlomili v puščico pri Sv. Jakobu, v Krizankah, dočim so jih pri franciških zasačili. Kokoši in race ter sploh vse perutnino so preganjali zlasti v Trnovem, kjer so najraje obiskovali g. Pelca v Koleziji. Tam je izginilo več piščancev in golobov. Mladi rokovalci so si v Mestnem logu na Viču spletki iz vrbovja majhno utico, v kateri so pekli ukradene kokoši ter med drugim natakali na razenji tudi pitane purane.

Eden teh fantičev je brez očeta, mati pa leži težko bolna v bolnici. Dva sta bila v zavetišču, a sta pobegnila, za druga dva se pa starši niso brigali. Vsekakor bo treba za to zanemarljivo dečo nekaj ukreniti,

če nečemo, da postanejo iz njih zločinci velikega kova.

Grozna rodbinska drama

Berlin, 5. januarja. AA. V berlinskem predmestju Wittenau je neki mlekarski streljal z revolverjem na svoji dve hčerki. Ena je ubila, druga pa hudo ranila. Nato se je obesil na si med obešanjem pognal kroglo v sence. Njegova žena je iz obupa odprla plin v kuhinji, kjer so jo našli brez zavesti. Nesrečna rodbina je bila tik pred pokolom.

Novinarske legitimacije

Po obvestilu iz Beograda so novinarske železniške legitimacije podaljšane do 1. februarja. — Tajnik.

Vremensko poročilo JZSS

Ljubljana, 5. januarja. Vremensko poročilo JZSS javlja, da je v vseh krajih Gorenjske nastopilo južno vreme in so torej izgledi za smuko slabi.

Kranjska gora: 0 stop. C barometer pada, zelo oblačno, sneg južen, v nižinah 10 cm, v višinah 30 cm.

Bohinjska Bistrica: —1 stop., sneg južen, smuka neugodna, zelo oblačno, sever.

Bled: —2 stop., zelo oblačno, vetrovno, 5 cm južnega snega.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2314.01—2325.37, Berlin 1366.80—1377.60, Bruselj 797.46 do 801.40, Curih 1168.35—1113.85, London 191.97—193.57, Newyork ček 5730.47 do 5758.73, Pariz 224.96—226.08, Praga 170.34 do 171.20, Trst 294.13—296.53.

INOZEMSKA BORZE

Curih. Pariz 20.2975, London 17.35, New York 519.—, Bruselj 72 —, Milno 26.50, Madrid 42.45, Amsterdam 208.775, Berlin 123.50, Sofija 3.75, Praga 16.37, Varšava 36.35.

Sovjetska Rusija poseže v japonsko-kitajski spor?

Ker so Japonci na več krajih prekoračili rusko mejo, namerava sovjetska Rusija nastopiti z oboroženo silo zoper Japonsko

Moskva, 5. januarja. g. Sovjetski tisk odločno in ostro obsodja japonsko postopanje v Šanhajkvanu, tako da se tukaj boje, da se bodo japonsko-sovjetski odnosi zelo poostriili. »Pravda« piše, da zavzetja Šanhajkvana ni smatrati za slučajni incident, temveč le za del načrta, po katerem hočejo japonski vojaški vladodržci priključiti kitajsko provinco Jehol državi Mandžukuo. List piše dalje, da hočejo Japonci na vsak način prodreti globlje v severne kitajske pokrajine. Razen tega ugotavljajo, da se bodo zaradi njihovega postopanja poostriili tudi odnosi med Japonci in Ameriko ter Anglijo, ker imata ti dve državi na severnem Kitajskem važne interese.

Harbin, 5. januarja. g. Tudi nedaleč od ruske obmejne postaje Pogranica se je boj razvil že v takšni obliki, da se je batil, da bo sovjetska Rusija prej ali slej prisiljena sama poseči v boj. Kitajci in tudi Japonci so že zagrešili razne hude obmejne kršitve. Poveljnik tukaj nastanjenega kitajskega obmejnega oddelka je baje preko Pogranice pobegnil v Rusijo. Po zadnjih poročilih s sovjetsko-mandžurske meje je močan japonski oddelek že zasedel Pogranicnajo. Če je to res, so zapletljivi v sporu na Daljnem vzhodu neizogibni.

Peking, 5. januarja. g. Japonci prodirajo dalje in so včeraj zasedli še več strategično važnih postojank in del vzvodne kitajske železnice, tako da so popolni gospodarji položaja. Kitajskemu poveljniku so poslali pogoje za premirje, ki so pa taki, da jih Kitajska ne more sprejeti. O borbah v Šanhajkvanu se doznavajo pretresljive podrobnosti. Begunci, ki prihajajo iz Šanhajkvana, pripovedujejo o strašnem pokolju, ki so ga uprizorili Japonci. Na ulicah je na stotine mrtvih, in sicer ne samo kitajskih vojakov, nego še mnogo več civilistov, žensk in otrok. Število mrtvih cenijo na 1700, med katerimi je samo 300

vojakov. Japonci imajo po uradnem komunikatu samo 8 mrtvih in 13 ranjenih.

Medsebojne obtožbe v Zenevi

Zeneva, 5. januarja. č. Po kratki bojični in novoletni pavzi v Zenevi se je danes znova sprožila borba z notnimi med Kitajsko in japonsko delegacijo pri Društvu narodov. Kitajska delegacija je objavila brzojavko iz Pekinga o napadu japonske vojske na Kaj Lu v pokrajini Jehol. Japonci pa so izročili tajništvu Društva narodov noto, v kateri navajajo, da je prišel general Čang Hsi Liang zbirati kitajsko vojsko v obmejnih krajih.

Muslimanska vstaja v Indiji

Bombay, 5. jan. AA. V indski pokrajini Alvar je izbruhnila vstaja muslimanskega pobevalstva. Maharadža je moral proglasiti, obsedno stanje in se je takoj napotil v Delhi, da izprosi od angleške vlade podporo. Angleške oblasti zbirajo sedaj večje vojaške oddelke, da zaščitijo angleške državljane pred razjarjeno množico. Maharadža je znan prijatelj Gandhijevega pokreta, uživa pa v Indiji glas moderno izobraženega princa.

Odhod finančnega ministra v Pariz

Beograd, 5. januarja. M. S. kraljevim ukazom je postavljen za namestnika finančnega ministra dr. Djordjevića, ki je odpotoval v Pariz, zunanji minister dr. Boško Jevtić.

Uredba o posredovanem postopku urveljavljena

Beograd, 5. januarja. M. Današnje »Službene Novine« objavljajo uredbo o posredovanem postopku v smislu čl. 6 zakona o zaščiti kmetov, ki stopi torej z današnjim dnem v veljavo.

Jubilej ge. Ane Lenarčičeve

Ljubljana, 5. januarja. Na prijaznem Verdu pri Vrhniki praznuje danes 70-letnico svojega rojstva gospa Ana Lenarčičeva, soproga veleindustrija g. Josipa Lenarčiča.

Jubilantka izvira iz stare, znane patricijske rodbine Kotnikov na Verdu, kjer je bila rojena kot hčerka po vsej Sloveniji znanega podjetnika in veleposelnika inž. Frana Kotnika, njena mati pa je bila iz koroške rodbine Mertlčev, lastnikov veleposelstva Škrjančevo pri Dobri vasi na Koroškem. Poročila se je l. 1880 z g. Josipom Lenarčičem, s katerim je imela v zakonu troje otrok, hčerko Zoro, ki je soproga odvetnika in predsednika SLD dr. Lovrenčiča, sina inž. Milana, veleposelnika in industrija na Josipolu na Pohorju, dočim je mlajši Uroš umrl v nežni mladosti.

Ga. Lenarčičeva je vsestranska agilna, izredno nabožna žena, vzorena gospodinja in velika dobrotnica, prava mati siromakov. Lenarčičeve kmetije, ki jih je vodila njena skrbna roka, slove po vsej Sloveniji, saj so daleč na okrog znane ekonomije Verd, Razor in Češterek.

Jubilantki, ki je še izredno čila ter zdrava, želimo, da bi jesen svojega življenja preživel v sreči in zadovoljstvu!

Razkol med hitlerjevci

Berlin, 5. januarja. AA. Strasserjevo glasilo »Die schwarze Front« poroča, da se je vodja Hitlerjevih napadalnih oddelkov stotnik Röhm sestal z državnim kancelarjem Schleicherjem in da je na tem sestanku v zelo ostrih izrazih oboje postopanje voditelja narodnih socialistov v Nemčiji. Politični krogi pravijo, da bi ta informacija utegnila odgovorjati resnici. V tem primeru bi bil to dokaz, da sta Strasser in Röhm odločno za sodelovanje narodnih socialistov s Schleicherjevo vlado.

Monakovo, 5. jan. AA. Hitler bo prevzel osebno vodstvo volilne borbe v državi Lippe. Pred svojim odhodom iz Monakovega bo predsedoval velikemu zborovanju narodne socialistične stranke, na katerem bo obrazložil svoj agrarni program svoje stranke.

Berlin, 5. januarja. AA. Starostni svet parlamenta je sklenil, da se le-ta sestane št. januarja.

OSNUTEK PRORAČUNA MESTNE OBČINE LJUBLJANSKE

Od lanskih 45,321.500 Din je narastel na 49,977.517 Din — Predvidene niso nobene nove davščine

Ljubljana, 5. januarja.

Mestna občina je za tekoče leto sestavila osnutek proračuna in ga razpeložila v mestni posvetovalnici na magistratu, kjer ga lahko vsakdo preštudira do 17. t. m. Vsi občani o proračunu vsako leto razglabljajo v vseh podrobnostih po gostilnah in drugih prostorih, kjer se sestajajo, silno redki so pa oni, ki si osnutek v resnici ogledajo.

Povdarjamo, da gre sedaj samo za osnutek proračuna za leto 1933, ki bo dobil šele v finančnem odseku in v občinskem svetu po podrobnem razpravljanju definitivno obliko in bo marsikje gotovo še v malenkostih izpremenjen. Velikih izprememb sedanji osnutek nikakor ne prenese, saj je skoraj v vseh postavkah enak lanskemu proračunu, ki ga je odobrila tudi vlada.

Sestavljen je proračun

z največjim upoštevanjem načel štedenja,

saj je narastel od lanskih 45,321.500 Din samo na 49,977.517 Din, in to predvsem zaradi poviškov za vzdrževanje raznih poslopij, ki je bila v lanskem proračunu zanje zelo nizka postavka.

Tudi občinske davščine, ki so po lanskem proračunu znašale 5,494.783 Din, so se v sedanjem osnutku zvišale le na 5,927.721 Din, a ta povišek za približno pol milijona dinarjev se tiče predvsem stvarnih potrebščin za obleko, najemnine itd.

Manjši izdatki so pa pri občinskih poslojih, ki so se znižali za okroglih 800.000 Din, ker občini ni bilo mogoče zaradi notoričnih neugodnih razmer na denarnem trgu realizirati nekaj že odobrenih posojil.

Pri poglavju za ceste, ulice in trge je zvišan proračun za okrogli tri milijone zato, ker je v njem tudi preliminarni prispevek mestne občine za regulacijo Ljubljane v znesku 2 milijona Din. Razen tega je ta postavka narasla tudi, ker so v njo všteti izdatki za kidanje snega, za sezone delavce in za nabavo gramoza, torej oni stroški, ki jih je lani mestna občina krila iz donosa kuluka.

Za celih 900.000 Din je pa zvišana postavka za socialno skrbstvo. Lani so namreč izdatki za socialno skrbstvo znašali 4,322.238, za letošnje leto so pa preračunjeni na 5,258.900 Din. Najmočnejša postavka tega poviška je odplačilo brezobrestnega posojila za Delavski dom na oglu Bleiweisove in

Gospodarske ceste, za katerega mora mestna občina l. 1933 vrniti 285.000 Din. Prav znatno se je v tem poglavju zvišala tudi postavka za starostno preskrbo, ki smo lani za njo rabili 2,679.000 Din, letos bomo pa za preskrbo naših starih občanov izdali 2,939.000 Din, to pa zaradi tega, ker je v mestnem zavetišču vedno več revežev. Razne podpore so od lanskih 115.000 Din narasle na 185.000, postavka za brezposelne se je pa od lanskih 200.000 Din dvignila na 250.000, vendar pa moramo pri tej vsoti upoštevati, da dobe iz te postavke podporo le v Ljubljani pristojni brezposelni. Tudi stroški za mladinsko skrbstvo so narasli od 1,012.840 Din na 1,152.412 Din, ker je narasla postavka za dnevna zavetišča za 37.000 Din, postavka za oskrbo v zavodih za pičlih 32.000 Din, postavka za rejnine celo za nad 60.000 Din, za pravno zaščito za 3000 Din, padla je pa postavka za pod-

pore sirotam padlih na Zaloški cesti od 7200 Din na 4900 Din. Tudi za ogrevanje in prenočevanje je letos določeno 4000 Din več od lani.

Primanjkljaj, ki ga izkazuje letošnji osnutek proračuna, znaša primeroma zelo nizko vsoto 5,798.572 Din, za izravnano proračuna bo pa treba skrbeti z redukcijami takih proračunskih postavk, ki znižanje prenese, deloma pa tudi z morebitnimi prihranki pri raznih postavkah.

Ljubljanske davkoplačevalce bo pa najbolj razveselila vest, da v osnutku proračuna

ni predvidenega notenega zvišanja davščin.

Splošni pregled proračunskega osnutka nam izkazuje naslednje številke:

Pri postavkah pomeni prva številka vsoto letošnjega, druga številka pa vsoto lanskega proračuna.

Potrebščina.

a) redni promet:	8,693.014, lani	8,273.862
I. splošna mestna uprava	3,526.791	2,763.816
II. mestna poslopja in zemljišča	—	—
III. hranilne vloge in vrednostni papirji	—	—
IV. občinske davščine, takse in drugi stroški	5,927.721	5,494.783
V. občinska posojila	6,045.314	6,829.253
VI. ceste, ulice in trgi	11,087.558	8,484.750
VII. socialno skrbstvo	5,258.900	4,322.238
VIII. zdravstvo	1,758.350	1,673.234
IX. šolstvo	3,828.687	3,763.929
X. znanost, umetnost in prosveta	505.000	505.000
XI. prenesen delokrog	1,592.196	1,444.094
XII. mestna delavska zavarovalnica	—	—
XIII. raznožerosti	1,753.986	1,766.521

Vsota znaša torej za leto 1933 49,977.517 Din, za l. 1932 pa 45,321.500. V izrednem prometu pa znaša izredna potrebščina za leto 1933. 11,567.531 Din.

Pokritje

a) redni promet:	17.500 lani	17.500
I. splošna mestna uprava	3,036.920	3,114.611
II. mestna poslopja in zemljišča	67.530	63.235
III. hranilne vloge in vrednostni papirji	32,730.750	32,854.483
IV. občinske davščine, takse in drugi dohodki	2,580.448	2,826.446
V. občinska posojila	4,431.850	5,175.450
VI. ceste, ulice in trgi	356.429	168.000
VII. socialno skrbstvo	350.500	436.800
VIII. zdravstvo	454.325	498.775
IX. šolstvo	—	—
X. znanost, umetnost in prosveta	700	700
XI. prenesen delokrog	—	—
XII. mestna delavska zavarovalnica	—	—
XIII. raznožerosti	151.993	165.500

Vsota znaša torej letos brez primanjkljaja 44,178.495 Din, lani smo pa imeli kritja 45,321.500 Din, a izredno

pokritje pri izrednem prometu je isto kot pri potrebščinah.

Zaupnica mestnih uslužbencev županu dr. Pucu

Zveza mestnih uslužbencev izraža županu neomajno spoštovanje in zaupanje

Ljubljana, 5. januarja.

Davi ob 11. se je zglasila pri županu g. dr. Dinku Pucu na magistratu deputacija Zveze mestnih uslužbencev, ki jo je vodil šef mestnega gospodarskega urada g. nadsvetnik Jančigaj, nadalje sta bila v deputaciji podpredsednik g. Ignacij Mihevc in tajnik g. Pelan Vladimir ter zastopniki naslednjih v Zvezi vključenih organizacij: Društva magistratnih uradnikov z akademsko izobrazbo, Društva licejskih profesorjev, Krožka magistratnih uradnikov, Društva računskih uradnikov, Društva magistratnih uradnic, Društva tehničnega osebja mestne občine, Strokovnega in podpornega društva dohodarstvenih nameščenov, Društva nameščenov mestnih podjetij in Društva nižjih mestnih uslužbencev.

Predsednik Zveze g. nadsvetnik Jančigaj je župana ogovoril z naslednjimi iskrenimi besedami:

Večkrat je prihajala k Vam deputacija magistratnega uradništva kot prosilca in Vaše dobro srce je skušalo vedno ustreči kolikor je moglo. Danes prihaja pa kot tolažba čustev hvaležnosti, ljubezni in neomejenega zaupanja, katerega goji nampram Vam. Pritajena igra, ki se že nekaj časa sem vpriparja nampram Vam in boče zlohotno manjšati Vaše zasluge, vzbudila je v mag. uradništvu ogorčenje, kateremu je dalo izraza na snočni seji Zveze mag. organizacij. Ne dopustimo, da bi kleveta dvigala glavo, ker ni med nami človeka, ki se ne bi zavedal, da ste bili uradništvu v težkih in težavnih časih pokrovitelj in zaščitnik ter da ste mu dali ugleden in materialno odličan položaj. Da je Ljubljana danes v gradbeno-estetičnem, kulturnem in socialnem pogledu eno prvih mest, ki je ponos domačinom in v veselje tujcu, ki prihaja v naše mesto, je Vaše zasluga. Storiš ste toliko, da bo treba kronistu, če bo hotel zaznamovati v zgodovini našespejše in najplodovitejšo dobo v razvoju mesta, to dobo imenovati doba župana dr. Puce.

Visokospoštovani gospod župan, naše misli smo obrazložili na kratko pismeno v posebni spomenici, katero si Vam dovoljujemo tem potom izročiti. Januarja meseca letos bo 13. let, odkar se je župan mesta Ljubljane nahajal v stičnem položaju. Takrat je vse uradništvo enotno stalo za svojim županom. Tudi danes je tako. In da bo tudi javnost vedela, kako je magistratno uradništvo vedno svojemu županu,

dovolite, da smemo tudi v javnosti priobčiti to resolucijo.

Po tej močasti izjavi je voditelj ljubljanskih mestnih uslužbencev, g. nadsvetnik Jančigaj, županu g. dr. Dinku Pucu izročil naslednjo, na snočni seji Zveze soglasno sprejeto resolucijo, ki se glasi:

Podpisana Zveza organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani in sopolisane, njej priključene mestne organizacije opazuje že delj časa, da se povečini pritojajo, ne sedaj zopet nekoliko odkrito nastopa proti zaslužnemu županu našega mesta g. dr. Dinku Pucu. Hoče se mu kratiti zasluge, katere so jasne vsakemu meščanu, in omalovaževati delo, katerega bogate sadove kaže Ljubljana tako v gradbenem, kulturnem, kakor socialnem pogledu.

Predvsem pa mi, magistratni uslužbeni, čutimo dobroto njegovega srca, katere so nam ustvarile ugleden socialen in dovolj materialen položaj, njemu pa pridobilo neomajno spoštovanje in zaupanje.

— »Franz Josefova« grenica je nadvee ugodno vplivajoče odvajalno sredstvo.

Zavedamo se, da je sveta dolžnost šteti našega šefa, ker le mi opazujemo iz najbližje bližine njegovo plodnostno in s tolikimi težavami združeno delo in smo kot taki najbolj v položaju objektivno presoditi njegove zasluge. Zahtevamo, da v očiščeni jasni njegovim zaslugam vse klevete utihnejo in da se mu nasprotno da zadostne za ves trud in delo, s katerim je Ljubljano dvignil na nivo enega najkulturenejših in najbolj razvitih mest.

Župan g. dr. Dinko Puc se je deputaciji zahvalil z vžešenimi besedami za zaupanje ter izrazil željo, da bi mu mestno uslužbenstvo s svojim vestnim delom še nadalje lahko pomagalo pri doseganju delu za mestno občino ljubljansko, kakor vedno dosega. Zasluge pa, ki mu jih mestno uslužbenstvo pripisuje, odločno odklanja, zaskaj zasluge za mestno občino ima edino le solidarno sodelovanje uslužbenstva z županom in prid mesta. Klevete, ki so se širile, niti niso morejo izpodkopati zaupanja v mestno upravo, ker je vsa javnost popolnoma prepričana, da so zgolj intrige in zato tudi ne morejo imeti in tudi ne bodo imele lažnih govorice niti najmanjšega vpliva na sedanjo sestavo mestnega načelnika.

Januarska deževna jesen

Ljubljana, 5. januarja.

V Ljubljani nam je kar hudo, če ne dežuje, tako smo vajeni mokrote. Zato smo presrečni te dni, ker nas nebo zopet biagoslavlja, čeprav je po pratiki januar. Prav za prav se pa ni jesen še niti končala, ker doslej še ni bilo pravega mraza. Zime smo se strašno bali, zlasti ker neredi kupujemo drago kurivo in ker so jo nepovedovali vsi vremenski preroki. Čudno je res, da vremenski preroki napovedujejo vedno le hudo zimo in da niso napovedali še nikdar mile. Tudi lanci, ki zalagajo Ljubljano z bukovimi drvami, ki dajejo naravnost peklensko vročino, so nas strašili s strašnim mrazom. Vse leto so vozili v mesto toliko drv, da bi bile zdaj lahko vse drvarnice polne. Toda meščani vroče mesece sploh niso kupovali drv, pa tudi jeseni so lanci tožili, da drva ne gredo v denar.

Januarja meščani navadno najbolj kupujejo drva, toda zdaj se tako malo zanimajo za nje kot julija. V torku in včeraj je bilo na Grudnovem nabrežju, kjer je trg za kurivo, vselej po okrog 40 klafter drv, ki so jih po večini pripeljali lanci. Meščanov pa ni bilo niti blizu. Ko pripeljejo kmetje drva, pridejo na Grudno nabrežje tudi žagarji ter čakajo pri motornih žagah prav tako težko meščanov kot kmetje. Včasih so posedali tu stari žagarji, ki so žagali drva na roko, zdaj pa hodijo sem kvečjemu obujat spomine na boljše čase. Motorna žaga jim je odjedla kruh in zdaj morajo prosičati, da si lahko privoščijo frakelček zelenega. Toda tudi žagarji z motorkami se ne morejo pohvaliti, da zaslужijo kaj prida. Kmetje ponujajo drva vsi po enotni ceni, po 180 do 190 Din klaftera, kub. m pa po 90 Din. Barantanje določi končno ceno. Meščani seveda ne kupijo ničesar brez barantanja. Da jih ne zebe, se prav dobro pozna pri drvah, ker se meščanom niti ne ljubi barantati. Ta si oni vpraša po ceni in gre. Kmetje stoje pri drvah do poldneva, potem jih začne voziti po mestu. Češče jih ponujajo »na vsak denar«. S tem ponujanjem je pa kriv, ker kmetje ne upajo pustiti voza s konji na cesti, ker se konji radi plašijo, pa tudi strahnik to takoj ovekoveči v svojem notetu, če pustiti živino na cesti brez nadzorstva. Kmetji pa si tudi marsikje ne upajo stopiti v »gospodsko« vožo, kjer je toliko vrat, da človek ne ve, kam bi se obrnil in na katero kljuko bi pritisnil. Zato ponujajo drva le pešcem ali kvečjemu stopijo še v kalčen bolj preprost trgovski lok. Kmet je v mnogih primerih še vedno zelo nespreten trgovec. Zgodil se je ubogi lanco odhaja iz Ljubljane šele zvečer in da drv sploh ni mogel prodati. Treba jih je peljati nazaj po več ur delež. Zato lanci kolonejo mile zimo in Ljubljano.

Nedvomno niso s to mlačno zimo zadovoljni tudi mnogi meščani. In najbrž ne bodo dolgo čakali in vzdibovali ne prvi in ne drugi. Zapadlo bo toliko snega, da lanci ne bodo mogli niti v Ljubljano. Tedaj se bodo meščani še kesali, da se niso založili z drvmi zdaj, ko jih je na trgu toliko preveč.

Današnja dobrodelna akademija

Ljubljana, 5. januarja.

Opozarjamo na današnjo dobrodelno akademijo, ki bo v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru. Prvi del obsega izključno le koncertne točke, in sicer nastopijo trboveljski slavčki, (100 mladih grl) pod vodstvom zborovodje g. Suligoja in mladinski orkester Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom prof. Karla Jeraja. Mladinski zbor zapoje celo vrsto ljubkih zborov slovenskih skladateljev, dalje nekaj narodnih pesmic in tri srbske narodne v obdelavi Stevana Mokranjca. Zbore s klavirskim spremljevanjem spremlja na klavirju g. učitelj Perko. Mladinski orkester pa izvaja tri narodne v obdelavi prof. Jeraja za godalni orkester, dalje tretji stavek Jančkove Male suite in Mokranjčevo Drugo rukovet srbskih narodnih pesmi v priredbi prof. Jeraja. Prav posebno opozarjamo, da nastopi v tej točki dvojni orkester in sicer na odru v dvorani, del orkestra pa tudi zadaj na galeriji. Koncertni spored akademije bo najboljši dokaz, kaj lahko doseže naša mladina, če je z ljubeznijo pri stvari in če ima take umetniške voditelje, kakor sta g. Suligoj in Jeraj.

Po koncertu bo v vseh prostorih Tabora prosta zabava in ples. Občinstvo prosimo, da ostane tudi pri drugem delu prireditve. Gre za podporno akcijo, vse, kar bodo nudili posamezni paviljoni, so darovale ugledne ljubljanske tvrdke in ker je tudi sodelovanje vseh brezplačno, gre ves inkaso večera za pomožno akcijo. Cene so zelo zmernne, nižje kakor na vsaki drugi prireditvi, prireditve pa prvovrstne. Na vsaki mizi bo na razpolago cenik in seznam, kje se dobe posamezni predmeti. Opozarjamo, da je še nekaj sedežev na razpolago v Matični knjižarni. Stojšče pa ne bo zmanjkalo. Vsakdo pa naj si vstopnico preskrbi že v predprodaji v Matični knjižarni od 19. dalje pa na Taboru. Pri plesu bo sodelovalo več godb.

Udeležence današnje dobrodelne akademije na Taboru opozarjamo, da imajo od 19. do 22. prosto vožnjo s tramvajem od poljubne postaje do Fignerjeve (Škofje) ulice. Vsaka vstopnica, bodisi sedež ali stojšče, ima poseben kupon, na podlagi katerega je tramvajska vožnja prosta. Opozarjamo pa, da občinstvo ne odlašaj s prihodom na zadnje minuto, ker bo tramvaj prav gotovo močno zaseden.

Danes premiera ob 14.15 v ELITNEM KINU MATICI DOUAUMONT

Pekel Verduna. — Grandiozni historijski vefilim iz dobe, ko je padlo 400.000 junakov za čast in slavo domovine.

Jutri predstava ob 11. uri dopoldne

Nove ceste iz porfirja

Ljubljana, 5. januarja.

Svoječasno, ob gradbi ceste v Kamniku Bistrico amoro poročali, da so odkrili velike zaloge zelenega porfirja, s katerim so zgradili pretežni del nove ceste. Kasneje se je poizkušilo s posipanjem porfirja v mestu, onemsel se je dobro, spetkeča so bili posipani deli zeleni in marsikateri je prekrstil ulico, ki je bila nasuta s tem kamenjem v »zeleno gasov«.

Tudi naši vrli sportniki v Kamniku so spoznali, ko so gradili, svoja nova teniška igrišča, da običajna bela barva igrišč ni prav dobra za teniški sport, pa so si dali v droblik fino zmleti zeleni porfir in tako so tudi igrišča zelena, kar blagodejno vpliva na oči. To, kar se je tedaj dobilo porfirja, je bila mala količina.

Zakaj se ne bi kamniški porfir izvažal? Možnost je, kvaliteta je izvrstna, in če bodo merodajni krogi, ki jim je tujski promet pri srcu in se imajo zanj brigati, uvideli, da so ceste, gajene z porfirja, res dobre in trpežne, se bo tudi naša načina, da bi železnica znižala prevoznino in omogočila s tem vseplošno uporabo tega materiala, praznih vagonov je baje itak dovolj zaradi zastaja v raznih industrijah.

Podjetje R. Keršman je ta porfir, ki je vulkanskega izvora pustilo analizirati, rezultat je ta-le: Sestavina je: aluminijev oksid, kalijev oksid, salicijum dioksid 72 odstotkov, natrium dioksid 16 odstotkov, železov oksid 12 odstotkov, s stopnjo trdote 7, t. j. na četrtem mestu ali četrta najbolj trda stvar v znanstveni skali trdot.

Ta kamen je po svojih sestavnih velikih odpornejši proti vremenskim vplivom kot vse dosedaj uporabljani material. Apnenec ni odporen proti mrazu in zmrazne vsako zimo sproti. Posledice tega so v razkroju, ki apnenec spremeni vsako leto v blato in prah. Take ceste je seveda treba vedno posipati; kar povzroča velike izdatke.

Zaradi mehkocte dosedaj uporabljanega materiala pa nastajajo na cesti usedline v obliki jamic posebno tam, kjer je avtomobilni promet velik.

Letos so poizkusili v kamniškem okraju s porfirjem — ca 500 m ceste so zgradili nanovo — uspeh je tak, da cesta kljub ogromnemu prometu ni prav nič »poslabšana« in kaže prvotno lice.

Domača tvrdka Keršman ima v lasti te kamniolome: kaže, da se bo vprašanje naših slabih cest slej ko prej reševalo in rešilo z ogromnimi zalogami kamniškega zelenega porfirja.

R. Koa.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 5. januarja, katoličani. Telesfor, Grozdana; pravoslavni, 23. decembra.

Jutri: Petek, 6. januarja, katoličani: Sv. Trije kralji, Svetozar; pravoslavni, 24. decembra.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: V dvoje je lepše. Kino Ideal: Indijanci pridejo! Kino Dvor: Ljudje v ognju. ZKD: »Douaumont« ali »Pekel zapada« ob 14.15 v kinu Matici.

Dobrodelna akademija mestne občine ljubljanske v Sokolskem domu na Taboru ob 20. uri.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu.

Kino Šiška: Triglavske strmine. PRIREDITVE NA PRAZNIK

Kino Matica: V dvoje je lepše. Kino Ideal: Indijanci pridejo! Kino Dvor: Ljudje v ognju. ZKD: »Douaumont« ob 11. dop. v kinu Matici.

Dobrovoljci: Občni zbor ob 20.30 v hotelu »Metropol«.

Sentjakobsko gledališče: »Matček se ženi« ob 20.15 v Mestnem domu.

»Zivalec«: I. občni zbor ob 10. dop. v hotelu »Metropol«.

Lutkovno gledališče Sokola I. na Taboru ob 16.: »Peterčkov poslednje sanje«.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu.

Slovan: Grafika ob 13. na igrišču Hermesa in Svoboda: Jadran ob 14.30 na igrišču Hermesa (nogometni turnir za brezposelne).

Kino Šiška: Triglavske strmine.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12; Hočvar, Ljubljana VII, Celovška 34; Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Jutri: Kuralt, Gosposvetska cesta 10; Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita in rešeta

Pa naj še kdo reče, da ne bije v naših prsih gostoljubno slovansko srce. Od sevara, vzhoda in zapada se je nabralo pri nas čedno število mladih gostov in vsi se počutijo med nami domače, prav imenitno se počutijo. Vsi brez izjeme so iz pridobitne panoge, oni izdelujejo in prodajajo to, drugi ono robo, vsi pa gledajo, da čim več zaslužijo. In tudi mi gledamo na to, da jim zmožno poleg domačih žuljev čim več gostoljubnih jugoslovanskih dinarčkov. Bog ne daj, da bi se jim godilo med nami slabo, tem našim pridobitnim gostom. Ne samo kuluka in vojaške službe so oproščeni, temveč tudi dohodninskega davka in carine. Če je pa že niso oproščeni, se je oprostite kar sami, saj so tiči.

Mi pa imamo po svetu v gosteh same nepridobitne trpine in še te nam pošiljajo nazaj, da bi nam ne zmanjkalo brezposelnih. O ti preljuba naša gostoljubnost, kdaj te bo srečala pamet?

Žena in diplomat

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 5. januarja: Zaprt.

Petek, 6. januarja: ob 15. uri Voda. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Carjevič Aleksej. Izven. Znižane cene.

Sobota, 7. jan.: Utopljenca. Izven. Globoko znizane cene.

Nedelja, 8. jan. ob 15. uri: Jurček. Izven. Globoko znizane cene. Mladinska predstava; ob 20. uri Celjski grofje. Izven. Globoko znizane cene.

Ponedeljek, 9. februarja: Gospa Inger. Red D.

Vombergarjeva kmetka veseliga

Voda se vpripori jutri prvič kot popoldanska predstava. Zasedba premijerska, režija je Skrbščikova. Veljajo znizane dramske cene.

Carjevič Aleksej, zgodovinska tragedija slavnega ruskega pisatelja Merežkovskega, se ponovi v režiji g. Debevcva jutri ob 20. uri dram. Delo je izvrstno naštudirano. Za predstavo veljajo znizane cene.

Ljubljanska drama ponovi v soboto dne 8. t. m. Nestroyev veloslorgo Utopljenca po globoko znanih dramskih cenah. Sedeži od 20 Din navzdol.

Pemijera veseliga Milijon točav, ki jo je napisal ruski pisatelj Valentin Katajev, bo v naši dram. v sredo 11. t. m. Delo režira režiser Bratko Kreft.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 5. januarja: Zaprt.

Petek, 6. januarja: ob 20. uri Pri belem konjčku. Izven.

Sobota, 7. januarja: Nižava. Premijera. Red D.

Nedelja, 8. jan. ob 15. uri: Manon. Izven. Znižane cene; ob 20. uri: Pri belem konjčku. Izven.

Umetnostna razstava „Krke“

Ta razstava je izjema, saj je bila podaljšana zaradi dobrega obiska

Ljubljana, 5. januarja. Ta razstava v Jakopičevem paviljonu je prava izjema med svojimi vrstnicami, saj je podaljšana v resnici zato, ker je dobro obiskana. Pri vsem svojem delovanju je namreč naglo napredujoča »Krka« pokazala, da zna delati reklamo, ki danes brez nje ne morejo biti niti kulturne organizacije. To spoznanje »Krke« je pa tudi znamenje, da je sodobna, medtem ko naša kulturna društva po svojih nazorih o reklamah in propagandi kolikortoliko senilna.

V Jakopičevem paviljonu je »Krka« postavila radio in dvorane tudi prav čudno dekorirala z izvrstno keramično domačo tverdo »Dekore«. Ti izdelki resnično zaslužijo prostor na razstavi umetnin, ker so prava umetnostna obrt. Predvsem omenjamo izvrstno veliko »Madono s snopom« in vazo s trubadurjem Toneta Kralja, njegove soproge Mare srčkano »Hinavko« iz »Kropilnik«, Kalinovo »Madono z detetom«, kjer opozarjamo zlasti na izredno intenzivnost in blestečo sočnost modre glazure. Nadalje so prav dobra dela »Opica« kiparja Goršeta, Oblakova »Sovac«, A. Plitza »Klovn s harmoniko« in odlični »Racmanc«, apartna sta Kugličev svečnik in tintnik, do sedaj menda največja naša, v barvah glazirane keramika je pa elegantni ležerki ženski akt. Čeden je Putrihove nastavek s tremi ženskimi akti, zelo žal mi je pa, da je Tine Kos pokazal le tintnik z znanim egiptskim pisarjem, plemenite moderne oblike imajo pa tudi najrazličnejše vaze, svečniki ter posode, kjer predvsem opozarjamo na izredno fino glazuro, da so vse te statuete in posode v resnici prvovrstna kvaliteta dela, ki se zmagovalno kosajo z inozemskimi izdelki.

Med slikarji na razstavi brez dvoma dominira Gojmir A. Kos, s svojo veliko »Skupino«, ki spada pač med najboljše in tudi največje naše kompozicije zadnjega časa. Tako v barvi kot v masah je življenje in v njej silna dekorativna moč! Zlasti interesantna je pa tudi druga njegova velika kompozicija »Možje«, kjer se umetnik drži starih preizkušenih načel piramide. Na popolnoma temnem ozadju žive svoje močno življenje modra in zelenkasta barva srajc, ki ju cepi rumen slannik s črnim trakom. Ta črni trak pa zopet prehaja v popolnoma črn telovnik, ki mu drži ravnotežje kontrastna bela srajca. Umetnik je na tej silki dokazal upravičenost črne barve v slikarstvu ter pokazal, da črna barva ni mrtva ali mrka, temveč lahko silno živa in sočna. Zaradi barvne kompozicije in tehnike sta odlična tudi oba njegovi tihotitji, ker se slikar drži popolnoma lokalnih barv in je zlasti na sliki s primorskim kruhom skoraj veristichen.

Ivan Vavpotič je obiskovalce razstave presenetil s »Tromostovjem«, kjer se vsakdo lahko preveri, kako pompatno in slikovito je to Plečnikov delo v okolici vode in zraka. Sploh se je Vavpotiču priljubila regulacija Ljubljane, veseli smo pa tudi njegovega krepkega portreta slavne njegove hčerke Rut. Slikal jo je umetnik pač za sebe, ne pa za naročnike!

Fran Klemenčič slika potokce med zelenjem ljubljanske okolice, vendar pa njegove mlečne Građaščice ne razumemo. Šaka Santel je v največjo pridnostjo portretiral kiparja Sajovica, ta pa zopet njega. Tudi portret g. Lasbacherja je pridno delo, posebno so pa ljudem všeč njegove pokrajine iz okolice Žužemberka, ki so jih tudi več pokupili. Sajevčev portret Santla je vendar malo preveč starostovo izmučen. Albert Širk slika najraje morje in življenje ob njem. V luči odlično delo je njegova slika »Ribe«, s solncem prepojena »Meglja« pa spominja na najboljše stare holandske marine. Hinko Smrekar slika tudi z oljnatimi barvami, vendar je pa pravi Smrekar le na akvarelih in risbah, ki med njimi najbolj ugodajo božični motivi in lesorez »Kurenti«.

Božidar Jakac je mojster Dolenjske, mojster pastela in risbe, zakaj prave mojstrovine so portreti njegovega očeta, muzika Hladnika, pisatelja Jarca, Bogomila Magajne itd. Res je poet, ki zna pokazati idiličnost Dolenjske, če jo riše s kredo ali s pa-

stelom, ker jo vedno gleda z najčistejšo ljubeznijo, da so vsa njegova dela požlahtnena in poveljčanja lepote domovine. Kako visoko so ti pasteli, dokazujejo pasteli Joška Žagarja, mojstru zelo podobnega Jakčevega učenca. Motivi so sicer skoraj isti, vendar so pa barve živahnije, manj harmonične in trše, skratka, harmonija še ni kultivirana. Fran Zupan se poslužuje pri svojih enako pisanih akvarelih precej problematičnih sredstev, zlasti pa ne razumem, zakaj pri nekaterih pokrajinah morajo vsi vti vsa poslopja v stran, kakor bi bil potres. Rajko Slapnik je razstavil sicer samo pastel Veliki Lašč, ki pa prica, da je samonikel in naglo napredujoč umetnik. Henrik Santlova razstavlja nekaj prijetnih žanrov s kmečkimi ženami, posebno pa omenjamo njeno »Ženo z vrčema«, ki ima dosti luči in zraka. Njena sestra Avgusta Santel je razstavila prav dobre akvarele iz okolice Maribora in Žužemberka. Tudi Petra Žmizka zopet vidimo, da še vedno gleda skozi rožnate naočnike. Anica Zupanc-Sodnikova je naša najmočnejša slikarica, ki brez težav zdrži poleg svojih tovarišev Gojmirja Kosa, Toneta Kralja in drugih. Interesantna je studija zeleno-modre harmonije »Kleklari-cek«, pogumna je skica »Žena z Rabac«, njena velika kompozicija »Slovenski čipkarice« v kmečkih nošah je pa impozanten dokaz znanja in napredka te velike naše umetnice. Tudi Veno Pilon je razstavil dve pokrajini, kjer posebno ugaja srebrnkasta barva »Sv. Križa na Vipavskem«. Fran Košir ima samo zanimivo, a prav dobro »Dekliško glavico«, zato je pa Tone Kralj razstavil svojo pretresljivo delo »Izgnanec«, ki je mogočna slika boli in bede naših Primorcev. Na žalost veliko platno visi zelo slabo v temi med samimi najsvetlejšimi stvarmi, da zato zgornje in vsebinski prikladne barve izgube svoj učinek. Slika bi že davno morala biti last javnosti! Bruno Vavpotič je razstavil tri krepke akvarele iz Vintgarja, Tavčar pa samo srednjo pokrajino, ki kaže, da gre za modo.

Grafiko zastopata razen Jakca še Elda Piščančeva in Elio Justin. Talentirani slikarici bi morali dati priliko, da se izživijo na velikih cerkvenih stenah, saj njene velike kompozicije, namreč cinkopis »Parabola o pametnih in nespametnih devicah«, tonov bogata akvatinta »Rojstvo« in pa v barvah silno sveža in apartna »Oljska gora«, presenetljiva dela, ki kličejo po velikih nalogah. Elio Justin je lesorezec najprejznije linije in močne karakteristike, ki upravičuje njegovo internacionalno sloves med grafiki. Omenjam »Aškerca«, »Levstika«, »Oratec« in »Majko«.

Med kiparji je največ razstavil Tine Kos, ki je s »Soferjem« sijajno pogodil ostrino opažanja in koncentracijo duševnega miru. »Dekliški akt« se odlično po svežini mesa, kakor tudi »Matl z otrokom«, kjer opozarjam tudi na materin izraz. Njegove statuete večinoma s socialnimi motivi so kakor ustvarjene za dekoracijo stanovanj, med najboljše pa spada njegova plastika »Vasovalca«, ki je posebno interesantna zaradi kompozicije in siluete, saj se plastika kar suče pred gledalcem. Pri njem moram omeniti, da razen njega le redki naši umetniki še vidijo sodobna socialna vprašanja in delo, česar jim pač ne moremo šteti v dobro. Tone Kralj je razen slike »Izgnanec« razstavil tudi nagrobni spomenik pesnice Vide Jerajev s prav drzno se proti nebu dvigajočim genijem. Statika je skoraj riskirana, saj je plastika popolnoma poduhovljena. In tak je tudi njegov globoki Ivan Cankar. France Gorše ima čudovito nežen portret svoje žene, izrazita sta pa tudi portret dr. Viranta in portretna skupina »Meščanka«. »Deška glava« je sicer klasično stilizirana, a vendar je v njej ohranjena vsa mladostna svežost.

Na razstavi je bilo navzlic težkim časom že dosti del prodanih, ki so jih kupci pred božičem že tudi odnesli, a so jih umetniki nadomestili z drugimi svojimi deli, zato je razstava v mnogem spet nova in vredna ponovnega obiska. Ante Gaber.

Preskrba črnomeljskega sreza z vodo

Malone v vseh krajih sreza vlada silno pomanjkanje pitne vode

Ljubljana, 5. januarja. Še marca letos je bil z odlokom banske uprave odrejen komisijski ogled v črnomeljskem srezu z nalo, da ugotovi tamone potrebe glede preskrbe prebivalstva in živali z vodo, pa je bil ta ogled v času od 16. do 25. maja tudi izvršen v devetnajstih krajih. Ing. g. Kotušek je sestavil z največjo ljubeznijo poročilo o teh hidrotehničnih poizvedbah, v katerem je ugotovil silno pomanjkanje pitne vode skoro v vseh krajih, kjer je bil ogled izvršen in zaradi velike siromašnosti krajev, zaradi katere zaenkrat ni mogoče misliti na večje vodovodne naprave, predložil, da se za sedaj delo meji na napravo tmanjših objektov, kapnic in napajališč, kar je vse izvedljivo z majhnimi stroški.

Črnomelj sam je glede preskrbe z vodo mnogo na boljšem nego Metlika, ki se že desetletja brezuspešno bori za vodovod. Vendar pa bi bila potrebna nad Črnomljem delna regulacija Doblihanke, ki v zadnjih kilometrih teče v velikih serpentinah, kar zastavlja vodni tok in povzroča ob časih velikega deževja poplave. Poleg drugih je močna serpentina pri izviru iz kraške jame, najnujnejše pa bi bilo treba presekatati vsaj prvo, najostrejšo vijugo, da bi se tok vode olajšal ter onemogočile periodične poplave. Rektifikacija tega potoka bi s preskci pri izviru in pri Kanžarici veljala okrog 100.000 dinarjev. Nujno potrebno je tudi urediti vprašanje izliva kanalizacije v Lahinjo, ker so na isti kopalnici.

Miss Metlika gđ. Pikica Širko

heči sodnega svetnika g. dr. Širka in nečakinja prvega podstaroste SKJ g. Gangla. Že na sliki vidimo, da je bilo po vsej Belokranjsini znani Pikici lepotno prvenstvo prisojeno po pravici.

Trg Vinica, ki leži na 30 m visokih obronkih nad Kolpo, je v pogledu preskrbe z vodo še zelo zaostal. Prebivalstvo dobiva vodo iz večjih studencev, ki pa so pod naseljem in je torej dana možnost infiltracije. Celotni prateri tifuza niso redki, kar to možnost je potrjuje. Studencev Čerkovnik, ki pa je izven trga pod pokopališčem, še manj pride v poštev in bi bilo treba na levem bregu Kolpe zgraditi vodnjak do primarne globine pod talno vodo, na katero se zaradi bližnje Kolpe mora računati. Vse to bi seveda bilo izvedljivo le, če bo analiza dokazala, da voda po svoji kakovosti pride v poštev za dobro in higijensko oskrbo trga. V ugodnem primeru bi se lahko zgradil stolpni rezervoar pri vasiškem gradu na Rtiču, iz katerega bi se kasneje speljalo celovodno omrežje po trgu. Predvsem pa se mora Vinica seveda priključiti banovins-

skemu električnemu omrežju, ki bi tudi vodovodu dalo potrebno pogonsko silo.

Vprašanje priključitve k banovinskemu električnemu omrežju bi zaradi izdatno cenejše pogonske energije v primeru izvedbe forsiralo in olajšalo tudi izvedbo hidrotehničnih del v Starem trgu in okolici, za katere kraje je bil še v predvojni dobi izdelan vodovodni načrt. Izvedba tega vodovoda bi oskrbela z dobro pitno vodo 13 vasi okolice Starega trga. Predvideno je zamenjanje vode iz studenca ob Potoku, kratkem pritoku Kolpe, ki pa leži nižje od oskrbovalnega okrožja in bi bilo potrebno pogonsko črpanje.

Nujno potrebna je dalje naprava v Sijem vrhu vodovoda in v Novi Lipi vodnjaka, ki ga je že l. 1929. začel graditi ljubljanski Higijenski zavod, pa ga prepuštil zaradi prenosa poslov Bele Krajine na sasko banovinsko banski upravi v Zagrebu, ki pa ni ukrenila ničesar in je vodnjak še vedno nedograjen. Higijenski zavod bi tu moral po možnosti prirediti z nadaljevanjem del. Enak primer je bil tudi v Stari Lipi, kjer se je zaradi brezbrzičnosti sasko banovine deloma že izvršil izkop večjima zasul.

Tudi v Gorenjem Suhorju čaka vodnjak nadaljevanja del, v tej vasi pa je potrebno olajšati tudi dostop živini k napajališču, kar ne zahteva ravno velikih stroškov. V Dolenjem Suhorju je treba zgraditi vodnjak, ker je sedaj prebivalstvo navezano le na globoko ležeč in težko pristopen izvir.

Izredno težavno je vprašanje preskrbe z vodo Bojancev, kjer so hiše zelo raztresene. Zdaj imajo za sio kapnico, vendar pa iste zaradi neznatne količine vode ne morejo zadostiti potrebam prebivalstva in bi bilo sporazumno s kmeti potrebno zgraditi še vsaj tri nove kapnice. Tudi v Velikih Selih in Tribučah je treba zgraditi še nove kapnice, da bi zadostale potrebam ljudstva, ker v teh krajih vlada suša večkrat tudi po šest mesecev, pa morajo vodne rezerve biti velike, računajoč za vsak dan suše za vsakega prebivalca vsaj po 10 litrov vode. Vodne rezervoarje bi bilo treba zgraditi v Bednji, v Pribincih in v Planini, v Dragatušu vodnjak, v Lahnji in v Griču pa živinska napajališča.

Z dobro pitno vodo je zasilno preskrbljen po izjavi tamošnjega župana le Bitoraj. Edino v zadnjih letih dovršeno vodopravno delo v črnomeljskem srezu je prav za prav zgradba napajališča v Radenci za ceno od 30.000 Din. izvršeno po vaskem gospodarskem odboru. Vprašanje vseh ostalih potrebnih vodopreskrbnih ureditev je pa še vedno odprto.

Vidimo torej, da je preskrba z zdravno pitno vodo skoro v vseh krajih črnomeljskega sreza izredno pomanjkljiva in primitivna, kar onemogoča razvoj živinoreje, škoduje pa tudi zdravstvenemu stanju prebivalstva. Res nujno potrebna bi bila naprava najpotrebnejših objektov, pa bo nedvomno naša banska uprava za te siromašne in zapuščene, a vendar marljive in lepe kraje pokazala več razumevanja, nego banska uprava sasko banovine, kakor tudi lo nedvomno ljubljanski Higijenski zavod prišel z nadaljevanjem že zasnovanih del. Bela Krajina prosi. Bela Krajina želi, da ji z izvedbo najpotrebnejših vodopreskrbnih del omogoči nadaljnji razvoj na gospodarskem polju. Bela Krajina bo tudi sama žrtvovala vse, kar bo v njeni moči. Brez teh naprav je pa vsak napredek nemogoč, nemogoč je tudi promet, nemogoča pa je tudi racionalna živinoreja, ki je bila pred mnogimi leti na veliko višji stopnji nego je danes.

Leta molka in pričakovanja so minila tudi Bela Krajina hoče svoje pravice in prosi, da se ji napredek omogoči. R-y

sila vse, kar jima je prišlo pod roko, perilo in obleko, zlatino, kokosi, meso, čebulo, mast in druge reči. Celih 10 minut je držal pravdnikbral obtožnico, ki ju je dolžila 16 tatvin raznega blaga v skupni vrednosti 11.120 Din in še več tatvin neugotovljene vrednosti. Obtoženi Šparovec se je zagovarjal, da ni kradel in da je vse ukradene stvari, ki so jih našli pri njem pri hišni preiskavi, prinesla njegova žena, ki je vedno hodila od doma in prihaja pozno ponoči domov. Za blago ni vedel, ker ga je žena skrila. On sam je bil v službi pri inž. Dedeku na Bledu, kar se je na podlagi delavske knjižice ugotovilo. Žena Štefanija je zatrjevala, da je skoro vse stvari dobila od nekega škerjanca v razprodaji in da ji je ta tudi dajal perilo v pranje. Ponoči je hodila k ljubku in se je z njim večkrat shajala v nekem brlogu pod šmarjetno goro, kjer sta jedla kokosi. Oba obtoženca je najbolj obremenilo pričevanje Gorjanca, ki je pod prislogo izpovedal, da je zakonca večkrat videl, ko sta nosila razno blago domov in da je tudi ponoči večkrat slišal v stanovanju zakoncev ropot. Slednje je izpovedala tudi priča Ovin Katarina, ki stane v isti hiši. Po polurnem posvetoivanju sodnikov je bila razglašena sodba: obtožnica sta kriva vseh tatvin razen osmih, v drugih primerih pa prikrivanja ukradenega blaga ter se obsodila: Peter Šparovec na 20 mesecev strogega zaporar in izgrubo častnih pravic za 3 leta, Štefanija Šparovec pa na 13 mesecev strogega zaporar in na dveletno izgrubo častnih pravic, obenem pa morata plačati odškodnino oškodovanecem.

Ljubljana, 2. januarja.

Na zatožni klopi sta danes sedela dva postavna Bosanca, od katerih se je enemu že na obrazu videlo, da je pravi kriminalni tip. Bila sta Husein Rosić in Serif Šabić, oba iz Pečnega grada pri Cazinu v Bosni. Obtožnica jima je očitala, da sta 23. maja 1932 vlioma v Veliki Kladuži v Bosni v neko trgovino, kjer sta odnesla razno perilo v vrednosti okoli 1000 Din in sta blago prodajala. Obtožnica dolži tudi Rosića, da je bil udeležen pri večih tatvinah v ljubljanski okolici. Obtožnica sta vliom v Bosni priznala, medtem ko je Rosić trdovratno zanikal vse ostale inkriminacije. Sodišče je kaznovalo Rosića, ki je presedel že več kazni zaradi tatvine, na 16 mesecev robije, na izgrubo častnih pravic za dobo 4 let in za 3 leta izgon iz Ljubljane. Šabića pa na 3 mesece strogega zaporar pogojno za 3 leta ter na izgrubo častnih pravic za 1 leto. Oba sta kazni sprejela.

Mesarski pomočnik Friderik Štih je pred meseci vliomil v celico na klavnic, kjer je bilo shranjeno meso in ukradel 34 kg mesa ter ga hotel nesti svojemmu mojstru, da bi ga ta prodal. Obtoženec je tatvino priznal, trdil pa je, da vrata niso bila zaklenjena, kar pa se ne strinja z izjavo neke priče, ki je malo predi vide-la, da so vrata s ključavnico zaprta. Štih se je zagovarjal, da je tatvino izvršil na prigovarjanje nekega mesarskega mojstra. Na podlagi izpovedi priče Dolinška, da je obtoženi sicer pošteni in na dobrem glasu, je sodišče obsodilo Štaha na 3 mesece strogega zaporar pogojno za dobo 2 let.

Žena in diplomat

Jesenice, 2. januarja.

Jesenški gasilni dom

Graditev novega gasilnega doma ali preureditev drugega posloja za shrambo gasilnega orodja je pri nas že zdavnaj nujno potrebno. Sedanji gasilni dom, ki je bil zgrajen pred 40 leti, je navadna lesena stavba, ki je že v tako slabem stanju, da je veter že zdavnaj odnesel sv. Florijana z golodro vred in obstoja nevarnost, da se bo porušil tudi stolp sam. Gasilno društvo je v zadnjih letih nabavilo popolno in moderno gasilno orodje, med drugim tudi motorno brizgalno in mehanično lestvo. S tem pa ni mnogo ustreženo, če ni primerne shrambe za orodje, ker v to poslopje silita veter in mraz z vseh strani, da zamrzne motorka, kot zadnjič, ko je gorelo v tovarni, tako da v tem kritičnem času ni bila za rabo. Ker pa je gradnja novega gasilnega doma v teh slabih gospodarskih časih težko izvedljiva, je treba misliti na to, da se za nekaj let najde kak drug izhod. Odbor je zadnja leta upal, da dobi društvo potrebne prostore v novi carinarnici, kar se pa žal ni zgodilo. Del gasilcev je mnenja, da bi se kupil ali vzel v najem stari Katoliški dom, pa so bili proti temu gasilci, ki stanujejo v zapadnem delu mesta. Seveda bi bilo najbolje, ko bi se postavil dom kje v središču mesta, pa so stavbišča tu predraga. Društvo samo nima denarja, pa tudi občina sama tiči v dolgovi.

Gasilci so mnenja, da bi se dalo preurediti za shrambo gasilnega orodja prihiče Kosove graščine, kjer je bil nastanjen mestni magistrat. Treba bi bilo razširiti glavna vrata, tako da bi se mogli spraviti v poslopje vozovi in lestve ter urediti vse pritličje tako, da bi odgovarjalo vsem potrebam društva. Stranke, ki stanejevo v gornjih nadstropjih graščine, naj bi imele svoj poseben vhod na zadnji strani poslopja, ki se je uporabljal že med vojno. Možna je pa tudi druga rešitev, da pride gasilno društvo do svoje dobre in prepotrebne stebre. Treba bi bilo dvigniti preurediti bivšo Povšetovo hišo, ki silno kvari zunanost mesta, pa bi se z njo dalo napraviti ob glavni cesti brez prevelikih stroškov lep gasilni dom.

Graditev prepotrebne gasilnega doma ali ureditev zasilnih prostorov za shrambo gasilnega orodja, ni zadeva samo gasilnega društva, temveč vseh občanov, predvsem pa mešne občine, tovarne in zavarovalnic, ki imajo interes na tem, da je v tem velikem okolišču gasilstvo dobro opremljeno in organizirano.

Ljubljanska bolnica prenapolnjena

Lani se je lečilo v ljubljanski bolnici 12.220 moških in 9721 žensk

Ljubljana, 5. januarja. Na hodniku pred upravo banovinske bolnice v Ljubljani je stala včeraj popoldne mlada ženska in bridko plakala. Ihteč je pripovedovala, da je živčno bolna, pa so ji odklonili sprejem na oddelek št. 7, ker imajo premalo prostora. Prav tako se je zgodilo nekemu moškemu, ki je prišel vprašat, če bi sprejeli otroka, ki ima trakujo. Uradnik je sprejem odločno odklonil, češ, da je oddelek za otroke tako poln, da ne morejo nikogar več sprejeti in mu obenem pojasnil, naj otroka pošljejo v novomeško bolnico, kjer je 20 postelj praznih in kjer mu bodo trakujo prav tako odpravili kakor v Ljubljani. Poleg tega si bo prikrajšal pot in pristidil denar. Otroek je bil namreč iz novomeške okolice.

Taki primeri so v ljubljanski bolnici skoraj na dnevnem redu in bo res treba v najkrajšem času več oddelkov tukajšnje bolnice razširiti. To dokazuje tudi vsako leto večji naval na bolnico. Lani je bil na bolnico rekorden naval. Sprejetih je bilo 21.941 bolnikov, poleg tega je pa morala bolnica zaradi prenapolnjenosti 1940 prisiljena odkloniti sprejem. Uprava je večinoma odklanjala sprejem lažje obolelih in pa tistih, ki bi se lahko zdravili v drugih bolnicah. Saj je res čudno, da vse sili v Ljubljano, kjer je bolnica vedno prenapolnjena, dočim je v podeželskih bolnicah dovolj prostora.

Iz statistike, ki jo je sestavila uprava bolnice, je razvidno, da je bilo lani med sprejetimi bolniki 12.220 moških in 9721 žensk. Največ jih je sprejel kirurški oddelek in sicer 9658, na drugem mestu je interni, kjer se jih je zdravilo 3988, na otolskem 1806, na dermatološkem 1610, na okulistnem 2408, na infekcijskem 501, na neurološkem 731, dočim je otro-

ška bolnica sprejela 1239 otrok.

Zanimivo je, da je največji naval na bolnico baš v poletnih mesecih. Tako beležijo največji sprejem meseci: junij s 1917, julij z 2024, avgust z 2022 in september s 1996 bolniki, dočim je bilo v decembru sprejetih samo 1591. Večina bolnikov je zdrava zapustila bolnico, vendar jih je tudi v bolnici precej umrlo. Smrt jih je pobrala 632; značilno je, da je umrl največ otrok in sicer 179. Na kirurškem oddelku jih je umrlo 153, na internem 205, na otolskem 11, na dermatološkem 12, na okulistnem 4, infekcijskem 28 in neurološkem 40.

SOKOL

— Sokolska župa Ljubljana. Vse članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev se poziva, da se v čim večjem številu udeležijo dobrodelne akademije, ki jo priredita v korist brezposelnih meštan občina Ljubljanska in Rdeči križ. Prireditel bo v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru drevi ob 20.

— Župni smučarski tečaj sokolske župe Ljubljana na Veliki planini se zaradi pomanjkanja snega ponovno prelazi na poznejši čas. Ker bo zato nekaterim prijavljenecem udeležba onemogočena, naj takoj sporoče, kdo se tečaja zanesljivo udeležil in kdo odpade. Začetek bo pravčasno objavljen v dnevnem časopisju. Zdravo! župno načelnstvo.

— Sokolsko društvo Ljubljana IV. javlja, da se bo vršila redna letna skupščina v nedeljo 8. t. m. ob 9. uri dopoldne v telovadnici šole na Prulah. Za vse članstvo je udeležba na letni skupščini strogo obvezna. Izkazila o članstvu in plačani članarini je prinesiti s seboj. Uprava.

Manjši grehi pred malim senatom

Mali senat je včeraj obravnaval same tatvine — Obtoženci in poslušalci z dežele

Ljubljana, 5. januarja. Mali senat je včeraj obravnaval same tatvine. Vsi obtoženci so bili z dežele, prav tako so bili tudi poslušalci večinoma preprosti deželani.

Samska služkinja Ivana Berlec iz Zg. Bohinja, rojena 5. aprila 1899, je hodila na delo k svojemu svaku trgovcu Kadišniku, po domače Kocjan, in je tam tudi prenočevala. Slučajno je našla ključ, ki je odklepal vrata v trgovino, kar je sicer pošteno žensko zapeljalo, da je začela skrivaj posecati trgovino in si prilaščati vsakovrstno blago in tudi denar. Obtožnica ji je očitala, da je skozi tri leta v zgodnjih jutranjih urah, ko je še vse spalo, obiskovala svakovo trgovino ter vsakokrat odnesla nekaj čaja, sladkornja, kave ali spirtita ter po 80 do 100 Din gotovine. Denarja ni zapravljala, temveč ga je nosila v hranilnico in si je na ta način nabrala okoli 12.500 Din, večje zneske pa je tudi posejevala svoji siromašni sestrji Zabetovici, poročeni v Domžalah. Nji je znosila okoli 17.000 Din. Kocjan ni ničesar zapazil, dokler je ni nekoč zalotil v trgovini na poslu, ko je ravno natakala spirtit. Takoj ji je pregledal tudi žep in našel pri nji 300 Din. Zaradi sorodstva je ni hotel izročiti oblastim in to tem bolj, ker mu je Ivanka obljubila, da mu bo odplačala 10.250 Din, če ne bo prišla pred sodnijo. Kocjan je že l. 1928 opazil tatvino, je pa tudi sedaj, ko je svakinjo zasledil na delu, domneval, da mu je vzela le tistih 300 Din. Da mu Ivanka krađe že 3 leta, je slučajno zvedel od njenega očeta, ki se je sprl s hčerko in je takoj šel h Kocjanu ter mu vse povedal. Zaslišani Kocjan je izjavil, da ne more točno presoditi, koliko mu je odnesla. Ceni pa vso to na 15.000 Din. Obtoženka je zatrjevala, da toliko denarja ni vzela, ker je precej zaslužila s prodajo suhih gob in borovnic, hotela pa je poma-

gati tudi svoji siromašni sestri. Sodišče jo je obsodilo na 5 mesecev strogega zaporar pogojno, če izplača v roku 6 mesecev Kocjanu 6500 Din in da 3 leta ne bo kaznovana.

Delavec Janez Seljak z Verda se ni prav nič razumel z železniškim čuvajem Filipom Vukom, ker ga je ta nekoč pri železniški upravi naznanil, da je slab delavec in da vedno pije. Od tega časa je Janez kuhaj jezo in se je hotel maščevati. Koncem oktobra je srečal na progi Vuka, ki je bil ravno pri službenem obhodu. Pograbil ga je od zadaj in ga pahnil, da je čuvaj padel na tratično in se poškodoval na prsih, poleg tega pa se mu je razbila železniška svetilka. Na čuvajevo vpitje je Seljak zbežal v bližnji gozd, se mu je pa pol ure nato zopet približal ter ga začel zamerjati s štirskim hudičem, ki samo Kranjcem odje da kruh ter mu grozil, da ga bo ubil. Prišel ga je obmetavati s kamenjem, ki ga pa k sreči ni zadelo. Obtoženec prizna, da je čuvaja zmerjal zanika, da mu je grozil, da ga bo ubil. Na sodnikovo vprašanje, zakaj je čuvaja napadel in ga obmetaval s kamenjem, je Seljak odgovoril, da ga je hotel le prestrašiti in da je vse skupaj bil le »špaz«. Sodišče ga je zaradi tega špasa obsodilo na 2 meseca in 5 dni zaporar.

Šparovec Peter, rojen v Zelini vasi pri Nakljem 1896. leta, stanujoč v Strazišču, pri sodnji ni dobro zapisan. Bil je zaradi tatvine že večkrat kaznovan in je l. 1919 pred poroto dobil 6 let, l. 1927 pa 5 let težke ječe. Ko so ga izpustili, se je poročil in sta s svojo ženo Štefanijo živila v Strazišču. Tatvinska žilica pa jima ni dala miru, kajti delati se jima ni ljubilo. Začela sta stikati za tujo lastnino in sta obiskovala razne kraje po Gorenjskem ter odne-

Danes ob 4. 1/8 in 1/10 zvečer — jutri ob 3. 1/8 in 1/10 zvečer!
Prekrasna spevoigra ljubezni in sreče dveh mladih ljudi! Film humorja, petja in lepih slagerjev. Prekrasni naravni posnetki iz rivijere in slikovite svíce.

MAGDA SCHNEIDER
Karl Ludwig Diehl
Ernst Verebes
in komik
Richard Romanowski

V dvoje je lepše

Kot dopolnilo najnovejši Ufa zvočni tehnik.
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Dnevne vesti

Naši pravoslavni rojaki praznujejo drevi sveti večer, zato jim pa iz vsega srca želimo:

CESTIT BOŽIČ!

II. del romana »Prokletstvo ljubezni« se je nekoliko zakasnil, ker je bila tiskarna preobložena z nujnim delom v zvezi z božičnimi prazniki in novim letom, kar naj blagohotno upoštevajo oni, ki so prvi del že dobili. Drugi del izide prihodnji teden in bo takoj poslan vsem, ki prvi del že imajo.

— Odlikovanje rezervnih oficirjev. Odlikovani so z redom Jugoslovenske krone V. stopnje rezervni kapitani I. klase Fedor Slajmer, Edvard Prnec, Ignac Vidic, Ivan Sterk, Rajko Pavlin, Jakob Perhavec in dr. Valentin Meršol, kapitani II. klase Vladimir Perše, Andrej Zele in Franjo Kobal, poročniki: Stefan Mance, Bogdan Pogodnik in Križan Palek.

— Dolgovi zagrebske občine. Včeraj smo poročali, da se je zagrebska Mestna hranilnica poslužila uredbe o reguliranju izplačil. V zvezi s tem priložujejo zagrebski listi podatke o dolgovih mestne občine. Mestni hranilnici je dolžna občina 135 milijonov Din, imovina mesta Zagreba je pa obremenjena s posojili v znesku 208 milijonov Din. Zato ni umestna bojazn, da bi kdo v Mestni hranilnici naložen denar izgubil, ker je podana 100odstotna varnost.

— Klubski dan SK Ilirije v Planici. Dne 8. januarja 1933 se vrši v Planici smuško klubsko tekmovalno tekmovanje s posrednim sporedom: Juniorska tekma na 4 km (startajo junjorji do 18 let), seniorska tekma na 10 km dolgi progi. Zrebanje startnih števil bo 8. januarja t. l. ob 8. uri jutraj v Smučar, domu. Start ob 9. uri dopoldne. Objava rezultatov ob 12. uri. Izven konkurence lahko startajo tudi neveljavni klubski člani. Pismene prijave (tudi izven konkurence) se sprejemajo v trgovini g. Gorca na Tyrševi cesti 1 (palaca Ljubljanske kreditne banke) do 7. januarja 1933 zvečer, v domu pa do zvečanja. Prijavnina znaša Din 5, katerega priložiti skupno s prijavo za kuverti. Zmagovalci prejmejo praktična darila in diplome. Odpotuje se v soboto, dne 7. t. m. s popoldanskim vlakom ob 15.40. Zaradi ugodnosti vožnje je treba prineseti s seboj planinske legitimacije.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 kg kovaškega plinskega koksa. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 400 kg bučnega olja, 2400 kg svinjske masti, 1800 kg koruznega zdroba, 2000 kg riža, 400 kg kave, 600 kg terpentinskega mila, 5000 komadov tiskovin ter glede dobave strokovnih knjig in zakonov. Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani. Dne 7. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 16.600 kg ješprenjčka. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.

Žena in diplomat

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in megleno vreme z manjšimi padavinami. Že včeraj je bilo v Ljubljani in v Zagrebu deževno, dočim so imeli v Beogradu še lepo vreme. Pravo deževno jesen imajo tudi v Dalmaciji. Nadvrška temperatura je znašala včeraj v Ljubljani 4.4, v Zagrebu in Beogradu 4, v koplju 3, v Mariboru 0.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771.7, temperatura je znašala 2.3.

— Zagonetna smrt moža in žene. V vasi Libeč blizu Rume se je odigrala v torek pretresljiva rodbinska tragedija. Na domu so našli mrtva Lezario in Anko Vukin. Mati je držala v naročju dete, mož in žena sta imela čuden izraz na obrazih. Mrtva mati je tako krčevito objemala tretje otročico, da so ji jo komaj izgnali. Pravi vzrok tragedije še ni pojasnjen.

— Mrtvega brata peljal v bolnico. V torek jutraj je pripeljal kmet Dragoljub iz vasi Šeršegrad v novosadsko bolnico mrtvega brata Pajo. V bolnici je bil povoden, da je bil Pajo jutraj doma še zdrav in dobre volje. Neenkrat mu je pa postalo slabo in je umrl. Oblasti so odredile obdukcijo trupla.

— Strašna eksplozija v laboratoriju. V torek dopoldne je nastala v kemičnem laboratoriju Jakoba Walzerja strahovita eksplozija. Lastnik laboratorija je grel na odprtem ognju neko kemikalijo, ki je nastala eksplozija. Eksplozija je bila tako močna, da je zdrobila vrata, okna in pohištvo. Walzer je zadobil smrtno preiskovanje in se tudi v bolnici s smrtjo.

— Dečka, zdravega, brez staršev, zdrave rodbine oddamo dobri rodbini za svojega. Star je štiri leta. Naslov v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefovica« grenčica tudi silne težave pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefovica« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefovica« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Do regulacije Marijinega trga je najbrž še daleč. Po ureditvi trga bo srednji most namenjen samo voznemu prometu, zato bodo cestnice razširili do ograj ter odstranili hodnika. To bi bilo zlasti potrebno, če bodo obnovili tramvajsko progo in položili se en tr. Ker so pa načrti za razširjenje tramvaja padli v vodo, tudi najbrž se ne bo tako kmalu reguliran Marijin trg. Mestna hodnika, ki sta bila do sedaj razkopana, odkar so položali kable, t. j. približno leto dni, so začeli te dni popravljati, hodnika torej še ostaneta.

NOCOJ OB 6.

— Iz Najboljša ocena filma »Melodije 1000 otkov«. ZKD nam sporoča, da je posebna komisija včeraj pregledala ocene filma »Melodije 1000 otkov«, ki so jih poslali tekmujoči za nagrado 14 dnevnega brezplačnega letovanja v hotelu »Centrala« v Splitu. Nagrado je bil razpisal lastnik hotela g. Mate Matič. V komisiji so bili: g. direktor Jug, predsednik ZKD, notar dr. A. Kuhar, profesor dr. Rudolf Kolarik in prof. Franjo Šiž. Ocen filma je bilo 15 in po soglasnem mnenju komisije je bila najprimernejša ona jurista g. Rudolfa Zorca, ki je ocenil film objektivno s propagandnega, kulturnega in tehničnega vidika.

— Iz Otvoritev modernega ameriškega bar-bifeja. Znamo gostilničar g. Peter Košak, ki je do nedavnega vodil v splošno zadovoljstvo gostino v Prodavnici hiši na Kerkoven trgu, je lani kupil in preuredil znano Voltmannovo slaščičarno v Prešerno višici, ki je tako prešla iz nemških v slovenske roke. Podjetni gostilničar je pa pred meseci začel renovirati ves spodnji del hiše, ki je njegova last, in uredil v bivšem Seljakovem lokal, kjer je bila trgovina s čevlji, moderen, upravljevalen ameriški bar z buffetom. S tem barom, ki je podoben tako zvanim »American drinksom«, smo dobili v Ljubljani res velenostno napravo, ki bo mestu samo v ponos. Adaptacija je izvršila trdnjaka Saksida načrte za interier je napravil priznani arhitekt, opremo je pa izdelala veleugledna trdnjaka Naglas iz Ljubljane. V baru je g. Tone Poljšak okusno instaliral elektriko, prav velenostna je pa tudi svetlobna reklama na pročelju hiše, ki je bilo tudi renovirano. Bar je praktična pridobitev za goste, ki se utegnejo zamuditi samo za nekaj časa. G. Košak bo nudil najzbranejša vina, seveda bodo na razpolago razni aperitivi, pa tudi sendviči in slaščice — vse seveda po zmernih cenah. Bar bo drevi otvoren. Inicijativno podjetnega g. Košaka je treba pozdraviti.

— Iz Domači kulturni filmi na zalogi ZKD. Kinematografi in društva posegajo pridno po njih! ZKD v Ljubljani je prevzela za stopstvo »Jugos. Prosvetnega filma« v Beogradu za vso dravsko banovino. Pri njej dobe odseki kinematografi in društva nainovnejske kulturne filme, ki so jih dolžni bioskopi v smislu filmskega zakona predvajati pri steherni predstavi. ZKD ima v Ljubljani v zalogi naslednje filme »Jugos. Prosvetnega filma«: »Vežbe na morju« (200), »Križarka Dalmacija« (190), »Korčula« (370), »Štapani Krke« (240), »Rabe« (270), »Dobro jutro« (220), »Krajevski na Bledu« (420), »Krajevski na Jadranu« (409), »Vrnolci«. V oklepaju navedene številke pomenijo dolžino filma. Te filme dobe kinematografi dopolniti iz Ljubljane in naj se vsled tega obračajo s svojimi zahtevami na tiskarstvo ZKD (Kazino, II. nadstropje).

— Iz Danes »Dokument« — premiera. Danes ob 14.15 bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matiči veličastni zvočni film, ki nam pred očeta heroično dobo iz svetovne vojne, ko so Nemci leta 1916 skušali za vso keno dobiti v pocest trdnjavo Verana. Jutrišnja predstava se vrši ob 11. dop.

— Iz Pod tromeštem so delali tudi ponoči. Betonirali so temelj pod desnim opornikom starega mostu. Temelje morajo betonirati v več odsekih, da se opornik ne seseda kot bi se nedvomno, če bi vsega izpodkopali nenkrat. Z delom hitre, ker je zdaj vreme za gradbeno dela na prostem še ugodno, dočim je težko reči, kdaj nastopi snemena, morda bo kmalu dobili pošteno poročilo snega.

— Iz Plesna šola društva »Krke« se je preselila iz Mikličevega hotela v »Zvezdo«. Plesniki in plesalci so z novo plesno dvorano izredno zadovoljni. Še prvi večer v Zvezdi je privabil mnogo članstva in prijateljev »Krke«, ki so se ob vestni in ceneni postrežbi g. Krapeža zelo domače počutili.

— Iz Podporna zadruga drž. poljejskih namestnikov in upokojencev dravske banovine v Ljubljani priredi dne 7. januarja t. l. od pol 20. do 3. jutraj v prostorih hotela »Union« običajno letno prireditve pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marušića in prid fonda pomožne akcije za brezposelne in fonda za podporo vdov in sirot članov zadruge. Z ozirom na dobrodelni namen te prireditve se vlijudo vabi ceni, občinstvo k udeležbi, ker si bo s tem vsak udeleženec pridobil zavest, da je, četudi z malim prispevkom, nekoliko pripomogel k ublažitvi pomanjkanja podpore potrebnim, bo pa prišel tudi na svoj račun, ker bo zabava prvovrstna, kakor tudi postrežba, za katero bo preskrbel restavratir g. Rist po cenah kakor v restavraciji. Svira želez. godbeno društvo Skoga-jazz. Oblika promenade. Srečolov s krasnimi dobroti.

— Iz Šola Glasbene Matice v Ljubljani je pričela z rednim poukom po božičnih praznikih že 3. januarja, naka se ponovno opozarja gojenci in njihovi starši. Gojenci pravoslavne vere pa imajo vsled poznejših svojih praznikov počitnice do včeraj 10. januarja. Za te gojence prične redni pouk v ponedeljek 11. t. m.

— Iz MK Ilirija opozarja celokupno članstvo in prijatelje kluba, da se vrši običajna vsakoletna razdelitev nagrad na praznik Sv. treh kraljev, dne 6. t. m. v restavraciji »Pri skopem Janezu« v St. Vidu nad Ljubljano. Zadebek ob 15. uri. Razdelijo se nagrade Motokolesarske Ilirije in Triglavske pogodbor. — Odbor.

— Iz Zadnji dve predstavi veseloigre »Veseli dan ali Matiček« se ženi v tej sezoni bosta v Sentiakobskem gledališču v Mešnem domu jutri, v petek 6. jan. in v nedeljo 8. jan. ob 20.15. To izvedbo Linhartovo delo, ki je bilo skoro pred 100 leti prvi prizoriščno, žanje vsled svoje velike duhovnosti, satire in komičnih situacij take uspeha, da so bile vse tri dosedanje predstave popolnoma razprodane. Kot pred 100 leti, tako se je tudi sedaj navdušilo občinstvo za to naše delo. Naj ne zamudi nihče prilike videti »Matičeka«. Vstopnice se dobe od 10.—12. in od 15.—17. ure v predprodaji v veliki dvorani Mestnega doma. Originalno starinsko pohištvo je posodil iz priznanosti inscenator gosp. Josip Karlin. Vabljeni!

— Iz Zveza mladih inteligentov priredi v soboto dne 7. t. m. ob 10. dop. informativni sestanek v mali dvorani Delavske zbornice. Vabljeni so vsi zainteresirani inteligentni stanovalci, da se sestanka udeležijo.

— Iz »Zivalec« ima svoj I. občni zbor 6. januarja ob 10. dopoldne v hotelu Metropol (Miklič), pri kolodvoru, v Ljubljani. Člani in prijatelji vlijudo vabljeni. 7-n

OTVORITEV BAR-BUFFETA

— Iz Luthkovno gledališče Sokola I. na Taboru prizori na praznik Treh kraljev in v nedeljo 8. t. m. vselej ob 16. uri izvorno igro Pavla Golie »Peterčekova poslednja anjela«. V odmorih igra Ajaks-band.

— Iz Začetniški plesni tečaj Jenkove šole v Kazini je jutri, na praznik, ob 20. zvečer. Pouk četvrtke itd. 3-n

— Iz Umestnostna razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta samo še danes in jutri na praznik, potem se pa zapre.

— Iz Trdnjaka Jugoslovenske Siemens d. 4. oddelke za šibki tok. Ljubljana, Tyrševa cesta 1b-III. sporoča, da ima od 1. januarja t. l. telefonsko številko 2102 skupno z oddelkom za jakli tok iste trdnjake. 8-n

— Iz V poročilu o zaupnici županu g. dr. Pucu, ki smo ga priobčili v torek, je treba popraviti datum Klub občinskih svetovalcev JRKD je imel sejo 2. januarja in ne 2. decembra.

— Iz Sreško tajništvo JRKD za mesto Ljubljana poziva vse stranke članke, da se polnoštevilno udeležijo dobrodelne akademije drevi ob 20. uri na Taboru.

— Iz Trnovska krajevna organizacija JRKD priredi drevi ob 18. uri v šoli otroškega vrta, Čerkvena ulica, svojo božičnico. Obdarovanih bo okrog 50 siromašnih trnovskih družin. Vabimo članstvo, da se udeležijo polnoštevilno te dobrodelne prireditve.

— Iz Predavanje o lepem vedenju se vrši danes teden, t. j. 12. t. m. ob 1/2 zvečer v dvorani delavske zbornice, Atena. 10-n

— Iz Preskrbite si vstopnice, ki se dobe v predprodaji v Matični knjižarni za današnjo »Dobrodelno prireditve« na Taboru! Sedežev se le še prav malo na razpolago.

— Iz S Tabora k Tičku na Gričku na sveč golaž. 8-n

Iz Novega mesta

— Trije kralji bodo nočjo prepevali po Novem mestu. Ta lepi stari običaj se je ohranil tudi še za mestnimi zidovi, zelo pa je v časti in v rabi po okoljskih vaseh in to še prav posebno dobi pod Gorjanci. Mladina, dorasajoča in že dorasla, se odene v kraljevske obleke, eden med njimi seveda mora biti zamorec, prinaša zlato, kadilo in miro, kakršno se pri nas pač dobi. Svetlo si z veliko zvezdo, ki jo nosijo na visoki palci. Poestejo pred seboj hišo, stopijo tudi v vežo, ponekod jih pokličejo v sobo, ali kot pravijo pri nas na deželi sv. hišot, in tam zapoje preleno staro pesem: »Mi smo trije, trije kralji, Gašper, Miha, Božidar...« itd. Poslednji jih obdare in za eno leto je »zadnji božič« spet odpravljen.

— Dolenjski zdravniki se naslednje nedelje žensko bolnice, da se pogovore o važnih staveh vprašanih, da prenove zadnje prireditve modernega zdravilstva ter se medsebojno pouče na bozatih svojih zdravniških izkušnjah. Se zdravitišča na Golniku dr. Robert Neubauer bo poročal o modernem zdravilstvu odzore tuberkuloze s posebnim ozirom na kolaps-terapijo ter ne ne indikacije. Neumorni primari tukašnje ženske bolnice dr. Milan Žiga Červinka bo demonstriral kazniško slušalec floridne tuberkuloze, njegov asistent sekundarji dr. Ludvik Kožah pa bo poročal o izkušnjah z aegocholom Zizine.

— Vreme imamo nezno. Sama megla in blato. Bele snežne lise po mahu in okoli so vedno manjše in redkeje. Na Trdinovi cesti leži v gornjem njenem delu debelo kamenje, ki so ga nasuli menda zaradi sanifikacije. Pa je spodletelo enim in drugim, ono kamenje bo na kmalu samo blato. Drugič bi bilo treba frdnjake gramoza.

DANES ZVEČER VSI NA TABOR!

H KONCERTU IN VESELICI — na korist revežem!

Škofjeloški kolodvor in zveza z mestom

Kolodvor bi nujno rabil peron — Cesta proti mestu pričakuje vsaj malo razsvetljave

Škofja Loka, 4. januarja.

O loškem kolodvoru in njegovih pomanjkljivostih smo že večkrat govorili. Kako tudi ne, ko pa ima Škofjeloški kolodvor važen položaj, da služi kot prometno dzhodišna točka vsemu Škofjeloškemu okraju, ki šteje s svojim obsežnim zalednjem preko Sorskega polja, Poljanske in Selške doline gori do Zirov in jugoslovensko-italijanske državne meje nad 27.000 prebivalcev. In vendar ni naša postaja taka, kakor bi svoji nalogi zaslužila. Naj takoj spoznamo povdarimo, da ne mislimo pri tem na estetsko stran te zadeve, ker je kolodvor po svoji urejenosti in nasadih v odličnem redu, kar je posebnega zasluga sedanjega postajenačelnika g. Joška Lavriča, ki stori s svoje strani prav vse, kar mu je mogoče. Tako so zastarele drevje izmenjati za vabljivimi nasadi vrtnic, pročelje poslopja so okrasili z lončnicami in sploh na vse strani poskrbeli, da je vtis postajnega poslopja čim ugodnejši.

Nekaj drugega torej je, o čemer smo hoteli spregovoriti. Loško postajno poslopje je premajhno in za udobnost potnikov ni dovolj poskrbljeno. To je tisto. Skoro pri vseh potniških vlakih se morajo stiskati ljudje v pretesni čakalnici, ako se nečjejo izpostavljati raznim vremenskim neprivikam. Loški kolodvor namreč nima nobenega perona. Dobro razumemo, da sedanji časi ne dopuščajo večjih adaptacijskih del, kakor smo jih svoječasno že navedli, pač pa smo mnenja, da bi se primeren peron kljub vsem krizam vendarle lahko naredil. Preko vse dolžine kolodvorskega poslopja naj bi se zgradila dovolj široka streda, da bi imeli ljudje ob slabem vremenu primerno zavetje. Trenutno je pač vseeno, ali je ta streda iz lesa, kovine ali stekla. — glavno pač je, da jo kolodvor sploh dobi. Baje so pred leti domači lesni industriji iz lastne iniciativnosti nameravali to akcijo podpreti, a je žal takrat stvar zaspala. Ali se v sedanji dobi, ko se zopet sestavljajo in skopajo različni proračuni, ne bi dala zopet poizvesti? Morda tudi zasebna iniciativnost ne bi bila enaka — nihi? Naj vzamemo stvar v roke vsi oni, ki morajo biti na izvedbi tako potrebnih komunalnih del zainteresirani. Želimo si lastne udobnosti.

K O Š A K (Glej inserat)

Prešernova ulica

velikega tujskega prometa, imamo svojo garnituro, vabimo planince v naše planine

Iz Trbovelj

— Nevarnost poostitve gospodarske krize. Zaradi milje teme bo v januarju v rudniku samo 17 delavnikov, rudarji so praznovali v ponedeljek, praznovanja bodo pa še 6. 7. 9. 16. 21. 23. in 30. t. m. Če znižajo število delovnih dni zdaj, ko bi morala biti oddaja premoga na višku, si lahko mislimo, kaj bo šele pozneje. Rudarski revirji stoje pred poostitvijo krize, če se pravočasno ne ukrene vse potrebno, da se prepreči popolno uboženje že itak skrajno siromašnih ljudi v rudarskem revirju. Razmere postajajo od dne do dne nevarnejše. V kratkem se ustanovi socijalno gospodarski akcijski odbor združenih trboveljskih organizacij in njegova prva zahteva bo izenačenje in pravična razdelitev državnih naročil premoga. To je edina pot, ki vodi iz obupnega položaja.

— Kam naj hodijo otroci iz Bevškega v solo? V vaseh Bevško in Sv. Urh, ki spadata pod občino Zagorje, je okrog 70 šolobveznih otrok in za nje je plačevala zagorska občina gotov znesek, ker so hodili v solo na Vode. Zadnji dve leti pa občina ni več plačevala in zato je krajevni šolski odbor zahteval, naj svoje obveznosti izpolni, sicer bo primoran odkloniti sprejemanje teh otrok v solo na Vodeh. Banska uprava je pa odredila, da bodo morali otroci iz Bevškega in okolice hoditi v zagorsko solo, kar je za otroke in starše hud udarec, zlasti zdaj pozimi. Ta zadeva bi se dala najbolje urediti tako, da bi se priključilo pri novi ureditvi občin Bevško z okolico občini Trbovlje, kar je itak že v načrtu.

Iz Trebnjega

— Elektrifikacija Posavja. Na vlogo, o kateri smo že poročali, da so jo naslovili banovinski svetniki sreza Novo mesto, Krško in Brežice na bansko upravo glede elektrifikacije Posavja v zvezi z elektrifikacijo Dolenjske, je prejel te dni banovinski svetnik za srez Novo mesto g. Josip Zupančič obvestilo, s katerim ga obvešča banska uprava, da je elektrifikacija Posavja v programu banovine in se bo izvedla takoj, čim bodo gospodarske razmere to dopuščale, vsekakor pa istočasno z elektrifikacijo Dolenjske. Trsniranje se bo izvedlo iz Trebnjega proti Sevnici, Radečam, Krškem in trsniranje iz Novega mesta proti Brežicam, čim bodo vremenske prilike dopuščale. Kramjske deželne elektrarne so že dobile tako naročilo.

— Občni zbor županske zveze. Županska zveza v Ljubljani stopa v drugo leto svojega delovanja. Že v prvem letu je pokazala vso upravičenost obstoja ter je mnogo pripomogla, da so bile razne zadeve v občinah ugodno rešene. Ob vstopu v novo leto vabi, da ostanje vse občine in tudi posamezniki še nadalje člani Zveze. Občni zbor te za vse občine pre-

in zlasti na Ljubnik, a vse ono, kar nekako posredno služi našim stremljenjem, odlašamo in odlašamo...

Poleg ureditve kolodvorskega poslopja je morda manj važna zveza postaj z mestom. Pol ure pešpota računamo. Pa poglejmo, kako je s temi stvarmi. Še nedavno je bil baš trg pred kolodvorom najbolj zanemaran in zapuščen. Tudi, ako je s kolodvorsko cesto še nekako šlo, je bil ta trg dober del leta ves v mlakužah in blatu — ali pa, zlasti v poletnih mesecih, v oblakih prahu. Ureditve tega prostora bi bila tedaj nad vse važna, kakor tudi kolodvorske ceste same, ki nima ob strani nobene pešpote. Taka pešpota bi prišla ljudem zelo prav. Ni namreč vsakemu mogoče, da bi se vozil z avtobusom, ki vzdržuje zvezo med kolodvorom in mestom. Železnica je vožnjo podražila. Ako pristejemo k povišanji vožnji, se avtobus, izdano samo za potovanje v Ljubljano in nazaj Din 24. Koliko je delavstva, dijaštva, pa tudi drugih ljudi, ki morajo dnevno celo po večkrat prehoditi vso pot in nimajo sredstev, da bi se vozili. Vsem tem bi bila pešpota dobrodošla.

Naj še povemo, da se je taka pot pred leti že delala. Ob kraju ceste so odkladali nastrgano blato in se delalo tako prav primerna pot, ki pa so pozneje vse razkopali, češ, da voda ob deževju ni imela odтока in da zamaka cesto. Bodisi, da je res, ali pa tudi ne, pešec nima nobene dobre poti v Škofjo Loko in je na milost in nemilost izpročen poljskim stezom, ali pa mora po kolodvorski cesti. O njej se je že večkrat govorilo, da jo bodo tlakovali in celo o spetlavi elektrone cestne železnice smo sanjali. Najverjetneje je, da ostane za doleden čas vse pri starem, zato pa naj se poskrbi za pripravo pešpot, kar ni pretirana in tudi ne neumestna želja mestnega, kakor tudi občinskega prebivalstva.

Ob tej priložnosti opozarjamo na še prav poseben nedostatek te ceste. Brez razsvetljave jo! V večernih urah morajo hoditi potniki v temi proti mestu. Če je lepa, suha pot, se gre, toda strah in groza, kadar se človek korak za korakom rine po mlakužah, kotanjah in sploščkem cestnišču. Sodelimo, da ne bi bilo združeno z nezmagljivimi stroški, ako bi se vsaj na nekaterih krajih namestilo elektrone žarnice, in bi bila pot, rečemo do gotove ure, ako ne vso noč, za silo razsvetljena. Tudi to je problem, katerega rešitev bi bilo željam loškega prebivalstva zelo ustrezno, ako izvajemo Škofjo Loko samo, o katere »naprednostki« izpregovrimo v najbližji bodočnosti.

potrebne ustanove bo v soboto 7. t. m. Dovoljena je polovična vožnja in sicer od 5. do 9. januarja. Legitimacije bo prejel vsak udeleženec občnega zbora pri občnem zboru. Ker vlada za župansko zvezo silno zanimanje je pričakovati, da se bo občnega zbora udeležilo mnogo Dolenjcev.

— Davčne objave. Vsi davčni zavezanci se opozarjajo, da so prispeli županstvu davčni razglašaji glede vložitve prijav za znižanje dopolnilnega davka, dalje o dospelosti neposrednih davkov za leto 1933 in sploh vse davčne objave, s katerimi je najno potrebno, da se davkoplačevalci seznanijo. Vse bo občina razglasila javno pred cerkvijo in se davkoplačevalci na to opozarjajo.

Žena in diplomat

Sovješčina — nov jezik

Jezik vsakega naroda se razvija in gre skozi več razvojnih faz. Ni čudno, da se razvija tudi ruščina pod sovjetskimi režimom in da je prišel ta razvoj že tako daleč, da je postal prvotni ruski jezik starim Rusom skoraj nerazumljiv. Mesečnik »Ost Europa« priobčuje o razvoju ruščine pod sovjetskimi režimom zanimiv članek. Sovjetska ruščina je zdaj polna okornih izrazov, vzeti iz revolucionarnih gesel, poleg tega ima pa tudi vse polno superlativov, kakor najkakovostnejši, najmaksimalnejši itd. S komunističnim režimom zanimiv članek. Vedno najbolj plamteči protesti. V ruščino se je vtihotapilo tudi mnogo tujih besed, ki so jih zanesli v njo v Rusiji živeči pripadniki tujih narodov. Posebno poglavje tvori sovjetski uradni jezik. Močno se pozna tudi vpliv mešanja mestnega in kmetijskega elementa. Mnogo sledov so zapustili v ruščini tudi mornarji, ki so igrali prva leta revolucije odločilno vlogo. V sovjetsko ruščino je prodrlo tudi mnogo izrazov iz azijskih narečij. Samo po sebi je razumljivo, da so izginili izrazi carske Rusije, kakor gubernator, ekscelencia, barin, barišnja itd. Zato sta pa postala izraza mužik in baba častna, nasprotno je pa izraz emigrant psovka. Za vse dalje besede se rabijo zlasti v uradnem jeziku kratice, ki priprostim ljudem večinoma niso razumljive.

„Likvidacija“ svetovne vojne

Po 14 in 17 letih sta bila en nemški in en francoski vojak obsojena zaradi „zločina“ med vojno

»Journal des Debats« je priobčil 28. decembra dopis profesorja francoščine in literature v Amsterdamu M. H. Bolhuisa. Dopisnik obravnava protifrancosko propagando in piše: »Proti argumentom, ki jih rabijo sovražniki Francije, da jo očrnijo, bi rad postavil nekaj, kar je javnost prezrla. Gre za proces, ki meče kaj čudno luč na sedanjo Nemčijo. Kaj bi sodili o miroljubnosti države, kjer obsodijo 14 let po vojni na 10 let težke ječe bivšega vojaka za to, ker je izdal podrobnosti o nameravanem napadu s trupenimi plini leta 1915? Narod, ki zakrivi kaj takega, ima žal še dolgo pot do humanosti in bratstva, brez katerih ne more biti trajnega miru. To je res čuden način likvidacije svetovne vojne.«

Gre za bivšega nemškega vojaka, ki je leta 1915 pobegnil in izdal Francozom, da pripravljajo Nemci napad s trupenimi plini. Dva francoska generala sta v svojih nedavno objavljenih spominih omenila ime tega vojaka in polk, ki je v njem služil. Tako so prišle nemške vojaške oblasti vojaku na sled, moral je pred sodišče in dobil je 10 let težke ječe. Toda javnost tega procesa ni prezrla, kakor misli pomotoma profesor Bolhuis. O božiču je pisal o njem pariški »Le Matin« na prvi strani in poročilo je bilo opremljeno s komentarjem, ki takorekoč doslovno odgovarja komentarju amsterdamskega dopisnika »Journal des Debats«.

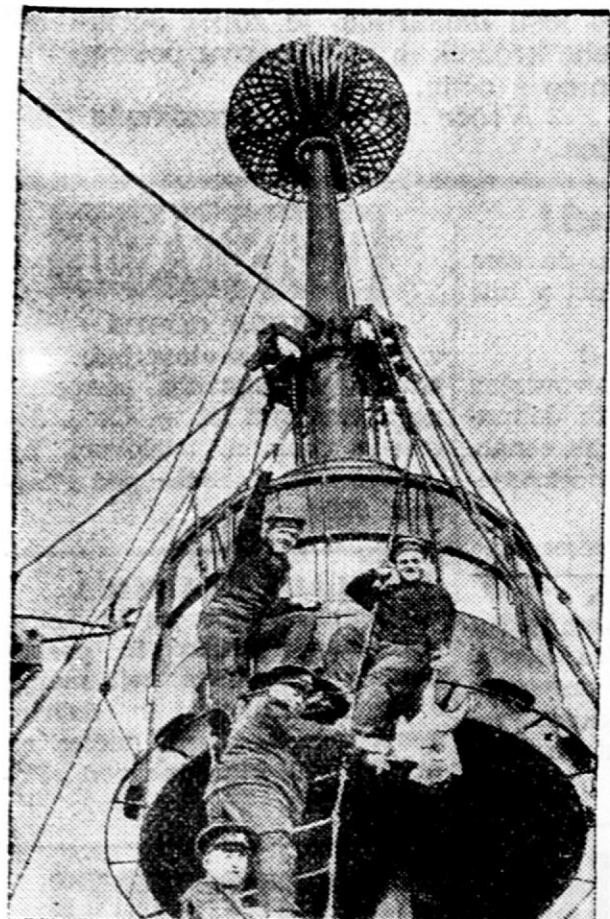
Isti »Matin« pa priobčuje 28. decembra sledeče poročilo: »18. septembra 1915 so kopale tri čete 168. pešpolka napadalni rov pred sprednjimi stražami pri vasi St. Thomas v departementu Marne. Vojaki so delali od prejšnjega večera 70 m pred nemškimi strelskimi jarki in v takem dežju gra-

nat, da je postal položaj po solnčnem vzhodu nevzdržen. Toda povelja za umik ni bilo. Seržant Gauche, ki je vodil polovico čete, je pritrčil na svojo puško bel robec, vzel 20 mož in krenil k sovražniku. Včeraj, torej 17 let po omenjenem dogodku, se je zagovarjal zdej 51 letni seržant Gauche pred pariškim vojaškim sodiščem. Na predsednikova vprašanja je odgovarjal mirno, samozavestno. Predsednik je opisal njegovo življenje. Gauche je častnikov sin. Služil je prostovoljno štiri leta pri vojakih, najprej pri 70. pešpolku, pozneje pri 1. polku Zuavov, leta 1906 je prestopil v tursko legijo, a leta 1911 je bil odpuščen. V Maroku in Alžiru je bil ranjen, za hrabrost je bil večkrat odlikovan. 1. avgusta 1914 je bil mobiliziran, v oktobru pa zaradi hemoptizije suberabiriran. 12. junija 1915 se je prostovoljno javil k vojakom za vso dobo vojne in čez štiri mesece je postal seržant.

Inkrinirano dejanje je obtoženec odkrito priznal, rekoč: »Ne vem, kaj se je bilo zgodilo z menoj. Položaj je bil nevzdržen.« Priče so brez izjeme potrdile, da je bil položaj na bojišču res nevzdržen. Vlado komisar je p. kljub temu zahteval kazni, kakor jo določa zakon. Obtoženec zagovarjal je storil vse, da bi sodišče prepričal, da je treba obtoženca oprostiti. Po dolgem posvetovanju so se sodniki vrnili v sodno dvorano in predsednik je razglasil obsodbo. Gauche je bil obsojen na najnižjo kazni, na pet let prisilnega dela.

Komentar je tu odveč, ker si ga lahko vsak sam napravi. Zanimivo bi bilo le vedeti, ali so gospodje, ki so ubogega seržanta obsodili, sploh kdaj vohali smodnik.

Božična darila vrh svetilne ladje

Posadka angleške svetilne ladje »Mouset« ob izlivu Temse prejema božična darila.

Dom bodočnosti

Varšavski list »Molva« priobčuje zanimivo poročilo o domu bodočnosti, ki ga kaže na razstavi urbanizma v New Yorku skupina ameriških arhitektov. Dom bodočnosti je na razstavi v naravni velikosti tako, da si ga lahko obiskovalci razstave ogledajo tudi od znotraj.

Dom je iz debelega stekla tako, da oken sploh ni treba. Če stanovalec nagaja sonce ali če bi radi imeli temo, zakrijejo stene z zastori. Vrata se zapirajo s posebno električno napravo. Ključev ni treba. Zastopje stopiti pred vrata, da ugasne nevidni infrardeči žarek in vrata se sama odpro. Postelje v domu bodočnosti so pnevmatične z gumijastimi blazinami, ki se pred spanjem napolnijo z zrakom, zjutraj pa izpraznijo. Na stehi je posebna ventilacija, tako da prihaja v dom neprestano svež zrak. Odpadkov ni treba odvažati, ker se izpreminjajo v posebnih hermetično zaprtih celicah v plin, ta pa odhaja po ceveh iz doma.

Demonstracija zaročnega prstana

Kaj čudno demonstracijo so imeli na Silvestrovo v New Yorku. Mlade prebivalce velikega ameriškega mesta so namreč priredile demonstracijo zaročnega prstana. Spreved mladim Američank z godbo na čelu s policaji ob straneh, kakor je v Ameriki navada, jo je ubral po glavnih ulicah, zlasti po največji in najbogatejši ulici Broadway. Znani iz nešteti ameriških filmov. Dekleta so nosila na čelu spreveda zastave z najrazličnejšimi gesli in napismi, kakor »Pločemo se omožiti«, »Mlada dekleta z modernimi nazori« itd. Predsednica podjetnih kandidatk zakonskega jarma, 26 letna Rosa Hesova, je izjavila:

»Prepričane smo, da je v tem velikem svetovnem mestu dovolj fantov.

nesel surovo jajce s seboj v žepu in ga je neopaženo zamenjal s kuhanim. Trik se pa ne sme ponoviti večkrat v isti restavraciji, a posebna smola je, če dobi več gostov zapored tako jajce in če si vsi pokvarijo hlače.

Francoski poslanik v Berlinu

François Poncet odhaja od državnega kancelarja po svečanem sprejemu diplomatov

Žena in diplomat

Pogumna vdova

V januarju 1931 je bil v New Yorku umorjen lastnik zakotnega hotela Gonzalez in njegova hiša je bila oropana. Pri moškem truplu je vdova prisegla, da ne bo mirovala, dokler morilec svojega moža ne izroči roki pravice. Gonzalezova je vedela samo, da sta dva dni pred umorom dva neznanca pregledala ves hotel pod pretrvezo, da hočeta najeti sobo. Policija je pa izjavila, da je sumničarjev teh dveh mož neutemeljeno. Toda vdova se ni zmenila za to in je nadaljevala zasledovanje morilcev. Sled jo je vodila v newyorški zamorski okraj Harlem.

Eden sumljivih neznancev, ki se imenuje Perez, je bil pobegnil v Evropo. Vdova sicer ni imela dosti denarja, pa jo je vendar ubrala za njim in ga je izsledila v Barceloni. Ko ga je pa hotela dati aretirati, je zbežal v Madrid, pozneje pa v Mehiko. Vdova je odpotovala za njim in kmalu ugotovila, da hoče priti pod tujim imenom v New York. Tudi tja jo je ubrala za njim in obvestila policijo, kaj je dogajalo. Policiji je izročila tudi njegovo fotografijo, ki jo je dobila v Španiji. Policija je moža res aretirala in ko ga je trdo prišla, je izdal še svojega tovariša Ariasa, ki so ga tudi kmalu aretirali. Tolovaja sta odkrito priznala roparski umor. Tako je vdova izpolnila svojo prisego, da se bo osvetila moževim morilecem.

KINO LJUBLJANSKI DVOI

Telefon 2730.

Harry Piel

v sijajni pustolovski kot gasilec v filmu

Ljudje v ognju

Predstave danes ob 4., 1/2 in 9. uri zvečer — jutri ob 3., 1/2, 6. 1/2 in 9. uri zvečer. Najnižje cene!

Sami naj plačajo rešitev

Ko je nastopila angleška letalka Amy Johnson Mollisonova svoj rekordni polet v Kapstadt, so ji francoske oblasti sporočile, da ji dovolijo leteti nad Saharo samo pod pogojem, če položi 100.000 frankov kavicje za stroške morebitne rešilne ekspedicije, če bi se morala kje spustiti ali če bi se ponesrečila. Ta zahteva je vzbudila v Angliji ogorčene proteste, toda tudi Anglija je nehala protestirati, ko je francosko letalsko ministrstvo svojo zahtevo pametno utemeljilo.

Francosko ministrstvo je izdalo proglas, da so bile francoske kolonialne oblasti v severni Afriki že večkrat prisiljene potrošiti mnogo denarja za rešilne ekspedicije, ki so šle iskat ponesrečene letalce v puščavo. Letalci, ki so jih morali pozneje reševati, pa niso smatrali za potrebno preskrbeti si pred poletom dovoljenje, da bi smeli leteti čez pogoje Atlas ali čez Saharo. Ko so jih rešili, so se zahvalili s tem, da so segli rešiteljem v roke, stroške za ekspedicijo so pa morale nositi francoske kolonialne oblasti. V bodoče bodo morali vsi letalci brez izjeme položiti pred poletom denarno kavicjo, sicer ne bodo dobili dovoljenja leteti nad nevarnim ozemljem. Če se bo polet ponesrečil brez nezgode, dobi seveda letalec kavicjo nazaj.

Besedo imajo naši čitatelji

Glas vpijočega v puščavi

Za vse sloje brezposelnih se snujejo že dalj časa razne nabiralne akcije, ter dajejo podporo, a za nas, reducirane železniške uslužbenke, se pa mihiče več ne zveni, ter smo ostali glas vpijočega v puščavi brez vsakih sredstev in največji bedi.

Kmalu po redukciji smo se obrnili na gg. ministre in vse merodajne faktore, ter se nam vsi zasigurali, kakor hitro bo vpo-kojitev starih že doslužbenih uslužbenecv pri državni železnici, pridemo reducirani takoj nazaj na izpraznjena mesta. A vpo-kojitev pri državni železnici se je že vršila že pred dobrim mesecem, a na izpraznjena mesta ni bil sprejet še noben reduciranec. Ker smo reducirani večinoma sami družinski očetje z otročki in brez vsakih sredstev ostali še vedno v najhujši bedi brez zaslužka, a posebno še sedaj, ko nam je zima potrkala na vrata, ter merodajni činitelji so nas tudi pozabili, smo primorani v skrajni sili obrniti se zopet na vse merodajne kroge, da se tudi nas usmilijo.

Kar se tiče nabiralne akcije mestnega socialnega urada, smo se že obrnili tja, ter so nam rekli, da ne moremo dobiti podpore, ker ne spadamo v Ljubljano in nismo pristojni v mesto; obrnemo naj se na železniško upravo ali pa na svojo pristojno občino.

Obrnemo naj se torej na podeželske občine, kar jih je nekaj že storilo, pa so jim odgovorili, da so popolnoma izčrpani, ker še niti starih onemoglih občinskih revežem ne morejo dati zadostne podpore. A kmetije so sami tako izčrpani, da nam ne morejo dati podpore, še manj pa dela.

Zato smo primorani obrniti se na merodajne kroge, da se nas oni usmilijo ter nam izposujejo od železniške uprave, da se ji nakaže potreben kredit od države, da nas ona sprejme nazaj v službo, vsaj one družinske očetje, ki so najbolj potrebni, ki nimajo nobenih sredstev za preživljanje. Podpore je prosimo, dajte nam dela, poslušene dela, ki smo ga vajeni, a ne miloščine. Ker smo svoja mlada leta žrtvovali v službi za državo, marsikateri po pet do devet let, ter pošteno delali in svojo odgovorno službo vestno izvrševali, upamo, da nismo zaslužili, da se nas sedaj v največji gospodarski krizi prepusti na milost in nemilost usodi.

Če nas železniška uprava ne more sprejeti nazaj v službo na izpraznjena mesta vpo-kojencev, kar nam je bilo ob redukciji obljubljeno, pa prosimo, da železniška uprava reducira one poročene uslužbenke, od katerih sta mož in žena v žel. službi, ter imata dvojno plačo, in one, ki imajo lastno premoženje, da se lahko od tega preživljajo. Upamo namreč, da se bodo oni vedno lažje preživljali z eno plačo kakor pa mi brez nje. Upamo, da smo tudi mi državljani, vzgojeni pošteno v državnem duhu ter imamo iste pravice do življenja kot vsi drugi. Upamo, da žel. uslužbenke, ki so se poročile, so se zato, da bodo doma gospodinje, a ne da izvršujejo svoj poklic naprej, ter imajo dvojne dohodke, družinske očetje pa zadene redukcija, da ostanejo brez vsakih sredstev na cesti.

Vsi prizadeti.

Naš radio

Četrtek 29. t. m. ob 19.30 na sporedu »Pogovor s poslušalci«.

Zanimala me je ta ura in prisrčen k radio-aparatu, ter čakam na razne zanimive in nezanimive stvari. Pisma nepodpisana v arhiv. Pa se oglasi v pismu tudi neki gospod inženjer iz Zemuna s polnim podpisom zato pismo ni bilo odloženo v arhiv brez umestnega odgovora. Gospod inženjer prosi, da bi radio-oddajna postaja oddajala večkrat tudi zborovsko otroško petje. In veste kaj vam odgovori stric z radio-oddajne postaje? Poslušajte in strmite:

»Vašo prošnjo uvidevamo, žal pri nas v naših solah nimamo tako reprezentativnih zborov, kakor so na primer »Wiener Sängerknaben«, in katerih (namreč naše zbornice) za take nastop zelo — zelo pogrešamo.« Tako nekako se je blagovollil izraziti dotični gospod, ki menda ni dovolj informiran o našem priznanem mladinskem zboru »Trboveljski slavček«, kateri ni koncertiral samo v Ljubljani, temveč tudi v Celju, Mariboru, Beogradu, Zagrebu itd., z največjim uspehom in o katerega nastopih so se izrazili zelo strogi ljubljanski, beograjski in zagrebški kritiki jako pohvalno in z laskavim priznanjem, da obstoječi zbor nadkriljuje takozvane in od dotičnega gospoda pri radio-oddajni postaji povečevane »Wiener Sängerknaben«.

Kaj naj si mislijo o takim mnenju posameznih gospodov s strani radio-oddajne postaje onkraj naših meja naši bratje?

In sedaj se vprašujemo, ali je mogoče, da sedi v naši slovenski oziroma jugoslovenski radio-oddajni postaji človek, ki namenoma noče priznati našim zborom prvenstva pred nemškimi? Ali se res ne more otresti naša slovenska radio-oddajna postaja onega nemškega duha, ki še vedno veje med nezavednimi Slovenci in ali še ni bilo dovolj kritike o nesramnem predvajanju italijanskih oper in operet v našem radiu, ali naj se tem pridružijo še razna nemška izvajanja, med tem ko ječe naši bratje na obeh straneh zatirani in za- sužnjeni? Ali se moramo v izbiri sporeda pokoravati oni pošasti gospodov okrog radio-oddajne postaje Ljubljana, ki gredo z glavo skozi zid in ostajajo za vse pritožbe gluhi in nemi?

Čakamo tozadnevno pojasnila in opravičila, ter upamo, da bodo v bodoče gospodje pri radio-oddajni postaji vpoštevali naše opravičene pritožbe in se izogibali škodljivih neljubih incidentov.

Abonent.

Prispevek k vprašanju brezposelnosti

Skoraj dan za dnem poročajo listi iz raznih krajev o brezposelnosti, ki je vedno večja. Zato se oglašamo tudi brezposelni slavniki v klobučarski delavci iz nekdanjih slovesnih klobučarskih tovarn. Mnogo nas je brez posla. Poudariti pa moramo, da so v tovarnah zaposleni taki, ki imajo domačijo in redno živino ter jim po pravici rečeno, ni treba delati. Na drugi strani je pa tudi res, da je zaposlenih tudi mnogo inozemcev, ki oddajajo kruh domačinom. Čudno je, da podjetje raje sprejme na delo delavce sosednih občin, kakor pa Domžalčane. Zato se obračamo na merodajne gospode, naj v prvi vrsti upoštevajo domačine. Za primer naj navedemo, da je bil nedavno odpuščen iz službe domačin, oče več otrok, na delo pa sprejet mlad mizar — tujec.

Na nedavnem zborovanju trgovcev in obrtnikov v Domžalah se je mnogo razpravljalo o zaščiti obrtnikov in trgovcev. Mnenja smo, da je treba v prvi vrsti zaščititi delavstvo in s tem so neposredno zaščiteni tudi drugi sloji. Če ima delavec zaslužek, potem ga ima tudi trgovec in obrtnik. Na zborovanju so tudi obširno govorili o šušmarstvu, ki je največja škoda za obrtnike. Krivda je v tem, ker nekateri obrtniki izrabijo svojega učenca za vsa dela, tako na polju, v hlevu, za hlapca itd., in ko je končal učno dobo, ga odpelje ter si vzame drugega učenca. Ko ostane pomočnik brez posla, se loti raznih del, ki se jih je izučil pri mojstru, da se na ta način preživlja. Ker dela ceneje, čeprav moredo slabše, seveda znatno škoduje mojstru, če so torej pritožujejo zoper šušmarje, so čisto tega sami krivi, ker jih sami vzgajajo.

Listi so že večkrat poročali, da je v Jugoslaviji zaposlenih okrog 26.000 tujcev, ki oddajajo kruh domačinom. To je eno zlo, drugo je pa to, da je v službah mnogo poročenih žensk, ki sode po državnih in privatnih uradnih, v tovarnah in raznih podjetjih. Saj je res, da je danes pri teh mizer- nih razmerah včasih potrebno, da je žena v službi, toda znani so mnogi primeri, ko ženi tega ni treba, ker itak mož dobro zasluži. Take ženske naj bi se zavedale, da s tem oddajajo kruh drugim, ki so ga bolj potrebni. Zato apeliramo nanje, da izstopijo iz službe in napravijo prostor drugim! Naloga vseh delodajalcev, državnih in privatnih uradov, tovarn in trgov in je, da v svojih podjetjih in obratih v prvi vrsti zaposlujejo naše državljane. Prav tako ni treba biti v službi nekaterim upokojemcem, ki imajo več kot 2000 Din pokojnine. To seveda ne velja za take, ki imajo večletansko družino. Brezposelnost.

Zvočni kino IDEAL

Senzacija, kakršne še ni videla Ljubljana!

Film, v katerem sodeluje na tisoče Indijancev!

Napeti prizori, da človeku oledeni kri v žilah!

Velenapeto, zanimivo in pustolovno!

Indijanci pridejo!

V glavni vlogi kralj kovbojev, sloviti

Tim Mc Coy

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer — jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer.

Vstopnice si nabavite v predprodaji!

— Prebivalci Vošnjakovice ulice, h. št. 14 do 22, prosimo čestno upravo, da nam nabavi nepremičljive škorjane ali čolne, da bomo lahko prevažali brozgo od zapornice čez tržaško železnico do zapornice čez gorjenjsko železnico. Morebiti bi pa bilo vendar ceneje za upravo, če bi se dobilo nekaj gramozov, ki bi se z njim posulo vsaj toliko stranskega hodnika, da bi bilo vsaj za pešce lahko prehodno. Računalo se je seveda s snegom, da bo vse izravnav, toda kakor se vidi, ne bo nič. Ta del ceste je vedno v najslabšem stanju, naj si bo pozimi ali poleti. — Prizadeti.

— Potrkavanje Ali je umestno, da pred vsakim večjim praznikom, in teh ni ravno malo, v frančiškanski cerkvi po cele ure pritrkavajo? Saj ni nihče proti cerkvenim slovesnostim, toda tega undra je gotovo preveč. To gre na živce. Pomisliti je treba, da že itak v tako ozki ulici povzroča dovolj ropota, ne čuje se niti avtomobilske buje. Lepše bi že bilo, da se glasi veliki zvon. Saj vendar nismo vas, da bi morali vedno pritrkavati.

— Golobčki, Golobček čedna stvarica... tako smo deklarirali v osnovni šoli. Treba samo pogledati na stopnice na glavni pošti, ki so največkrat pravi kurji blev. Kaj naj store tisti, ki so že dobili pečet na obleko, na klobuk ali na glavo? Te čedne živalice nikakor ne spadajo nad vhod k za prestopa vsak dan na tisoče ljudi. Odstranite to nesnago — namreč golobčke!

— Spomeniki V Zvezdi stoji ostanek nekakega spomenika, ograja je razbita, pokvarjena. Kaj dela ta ostanek že toliko časa na tem kraju? Če se je že odstranil doprni kip, bi bil skrajni čas, da se odstrani še ostalo. Ali se morda bojimo tudi tu diplomatičnih zapletljav, kakor v Dalmaciji? Proč s temi ostanki, in sicer čim prej!

bar - buffet

KOŠAK

slaščičarna

PRVOVRSTNA DOMAČA VINA, PIVO, VSE BARSKE PLJACE KOT KAVO, ČAJ, PUNC, AMERICANO, APERITIF, COCKTAIL, LIKERJE, BOWLE ITD., KOT TUDI NAJVEČJO IZBIRO GORKIH IN MRZLIH JEDIL. VSAK DAN DRUGE SPECIALITETE PRIGRIZKOV IN VEČERIJ!

VSE PO NAJNIŽJIH CENAH!

PREŠERNOVA ULICA

Sprejemajo se naročila najfinjših jedil, pijač, slaščic in sladoledov, kar se dostavlja na dom.

NUDI:

VSAK ČAS SVEŽE PUSTNE KROFE, NAJFINJŠE ČAJNO IN DESERTNO PEČIVO, MIGNON, SPECIALITETE S SMETANO, VSAKOVRSNA PRILožNOSTNA PEČIVA, ZMRZNJENE BOMBE IZ SMETANE, VSAKOVRSNE SLADOLEDE. VSE V NAJMODERNEJŠI IZVEDBI IN NAJBOLJŠI KAKOVOSTI.

VSE PO NAJNIŽJIH CENAH!

Maurice Bedel

Filipina

Roman

In počasi, dostojanstveno je odšel salon za kadilce, da razloži po mizicah številke »Revije naše dobe«, ki jih je imel polne žepe.

Nestrpnost je pričakoval, kdaj bo mogel pozdraviti Rim z vsemi njegovimi veličastnostmi. Čeprav o Rimu ni mnogo vedel, je vendar slišal nekaj o rimskih cesarjih, o igrah v cirku in o tistih orgijah, ki si jih je v duhu poštenega človeka tako rad živo slikal. Danes je pa prihajal odkrivati mesto reda in marljivosti; to, o čemer se je hotel poučiti, je bil režim lojalnosti, socialne discipline in narodnega ponosa; prišel je pogledat vodjo, ki ga je hotel postaviti za zgled Franciji.

Ko je prišla Filipina, jo je odvedel na ulico.

— Ah, — je vzkliknil, — kako velik je ta narod! Vse hotelsko osebje čita revije; vsi so mi brezpogojno vdani.

— Hm, — je menila Filipina, — človek se mora res čuditi, kako gledajo tu moški dekleta. Stavim glavo, da me zaljubljen gledajo vsi od natakarja in vratarja do sla.

— To je fašistični pogled, — je dejal Grenadier.

Prijel je hčerko za roko in zažvižgal melodijo iz opere svoje mladosti. Bil je srečen. Hodnik, ki sta po njem krenila, je bil širok, z ene strani so ga obrobili cvetoče gredice, z druge pa trgovine, kjer se je prodajalo vse, kar si poželji srce elegantnega moža: tu so bile trafike, parfumerije z brivci, trgovine z moškim perilom, ki so imele

5

razstavljeno samo svilen perilo, izložbe s klobuki, ki so jim bila dna že vnaprej označena z vojvodsko krono. Na baržunastih blazinicah draguljarn so bile razložene kratke veržice, težki zlati in platnasti prstani z dragulji, dragocene cigaretno doze in kravatte igle.

Stopila sta z očetom v parfumerijo. Prodajalci so kar obkolili Grenadiera, odpirajoč pred njim prekrasne šatulje s parfumi in pomadami. Na Filipinino vprašanje so hladno odgovarjali, da damskih parfumov in pomad nimajo.

— To je pa res čudno, — je dejala Filipina.

— To je čisto v redu, — je odgovoril Grenadier. — Kaj se ti ne zdi, da morajo biti v dobro urejeni državni damske in moške stvari strogo ločene? To je v moralnem pogledu pravilno, dočim vodi nasprotna pot v razuzdanost.

Grenadier je menda to uganil, kajti tudi na hodniku so bili sami moški. Vsi so bili lepi in zelo elegantni, njihove suknje, tu pa tam sicer ponošene, so bile brez izjeme lepo krojene; nosili so čevlje z gamašami iz svetlega sukna, kar je delalo zelo koken vtiš, čeprav so bili mnogim suknjo že razjedli moli.

Nekateri, očitno iz vojaške stroke, so nosili na glavah nekaj podobnega visokemu loncu s širokim dnem, čez ramena pa pelerine, ki so se dale razgrniti in oviti okrog telesa. Zdelo se je, da nimajo drugega dela, nego izprehajati se in ogledovati drug drugega. Ko so pa srečavali Filipino, je začel vsak stopati boljše, izbočil je prsa in uprl svoj črni pogled v svetle deklinske oči.

— Stopiva v tole slaščičarno, — je dejala Filipina, ki jo je ta splošna pozornost moških motila.

Bil je ozek lokal, kjer so se zopet gnetli samo fantje in vojaši. Govorili so malo; pač so pa mnogo jedli in de-

lali z rokami tako zgovorne kretnje, da bi človek mislil, da ima pred seboj gluhoneme. Komaj se je Filipina pojavila, so pozabili jesti, ta svoj sirov štrukelj, oni kruhek s salato; vsi so se ozrli na dekleta z istim zametastim in elektrizirajočim pogledom, ki jo je bil spravljal v zadrego že zunaj.

— Pojdiva od tod, — je dejala, — ta slaščičarna je menda samo za moške.

— Prav praviš, — je pritrdil Grenadier, — tu res ne vidim nobene ženske.

K obodu se še ni mudilo, zato sta jo mahnila kar na slepo srečo. Tako sta prišla na trg, kjer je bil živilski trg.

Pod širokimi rdečimi dežniki so prodajali rajska jabolka, papriko, salato, artičoke in limone. Bila je pestra mešanica sočivja in sadja. Moški s košaricami v rokah so hodili od stojnice do stojnice, barantali so za sveženj peteršiljčka, potežkavali zeljate glave in izbirali, da jih je bilo veselje gledati. Gredoč od stojnic so se ustavljali pri prodajalcu rib in odpirali morskim ribam škрге, da bi se prepričali, če so sveže. Človek bi mislil, da ima pred seboj nezaupljive in varčne gospodinjke, tako so vse desetkrat obrnili, preden so kaj kupili. Končno so pa odhajali s polnimi košarami rajskih jabolk, salate in morskih rib.

— Kako čudno je to mesto! — je vzkliknila Filipina. — Moški se tu parfimirajo, jedo kolače, hodijo na trg. Kaj v Rimu ni žensk?

Pretravala je pri tistem prirojenem nagnjenju Francozov, ki jim narekuje prenapeto sodbo o tujih segah in običajih. Treba je pa omeniti, da se zdi Parizanki, vajeni s peskom posutega hodnika rue Foche in slaščičarn na trgu Viktorja Huga, Rim kot mesto brez žensk, kakor bi se zdel prebivalcu Rima London ali Kodanj mesto brez moških.

Grenadier je bil sladokusec, in sicer odkar je bil bogat. Ker je bil utrujen in lačen, je privlekel iz žepa seznam najznamenitejših rimskih kroem in restavracij, prebrskal je vse in predlagal Filipini, da bi šla na obed k Fodelinaru.

— To je znamenita restavracija, tam bova jedla špagete, — je dejal.

— Ali je ta jed dobra? — je vprašala Filipina.

— Ne vem, — je odgovoril oče, — vem samo, da so špageti slavni in zato jih morava jesti.

V restavraciji so bile skoraj že vse mize zasedene; tudi tu so bili sami moški.

— Ali smejo dame hoditi v to restavracijo? — je vprašal Grenadier prihitevskega restavraterja.

— Zakaj bi pa ne smele, gospod? — je odgovoril restavratier in zaljubljeno pogledal Filipino.

Prihod lepega dekleta je tako močno vplival na goste, da se je dvajset obrazov hrati obrnilo od krožnikov z makaroni, kamor so bili, dejal bi, pogreznjeni; vsi so se ozrli na Filipino in ji sledili z očmi do mize, kjer je sedla. Potem so pa začeli vsi zopet navdušeno jesti makarone z omako in sirom, ki jih je bilo treba spraviti v usta, ne da bi se raztresli po mizi ali po tleh.

— Povejte mi, prijatelji, — je dejal Grenadier restavratierju, — kje so v vašem mestu ženske.

— Doma, gospod.

— Kaj pa delajo ves božji dan doma? — je odgovoril restavratier in se spoštljivo ozrl na Musolinijevo sliko na steni.

Za sosedno mizo je sedel sam prikupljiv oboževalec makaronov; odrinil je krožnik od sebe, se naslonil s komolcem na mizo, si podprl brado z obe-

ma rokama in začel požirati z očmi Filipino. Bil je mladenič škrlatno rdečih ust, las črnih ko antracit in pogleda, polnega nečesa hrepenečega in krutega obnem, nečesa, kar je pripomoglo Rudolfu Valentinu do tolike slave. Očividno je hotel dekleta z očmi omamiti.

— To je grozno, — je pomislila Filipina, — biti tako opazovana v trenutku, ko jem makarone v omaki.

Ni si znala pomagati s tem nesrečnim testom. Nabodla je en dolg makaron na vilice, in ga skušala prinesiti do ust, pa ji je pri vsakem poskusu prišla omaka po bradi; potem je sklonila glavo, odprla usta in pomolila konček jezička iz njih, da bi ujela uhajajoči makaron baš ko je znova zdrknil z vilic in padel nazaj na krožnik.

Neznaneč je spremljal njeno prizadevanje zdaj z nežnim in ljubečim, zdaj zopet z žarečim pogledom. Ko je pa Filipina opustila brezuspešne poskuse spraviti makaron v usta in se mu v nepopisni zadregi nasmehnila, je neznanec brž zopet pritegnil k sebi svoj krožnik, vzela vilice, jih zasadih do ročaja v makarone, kjer jih je počasi zasukal, ne da bi odvrnil od Filipine svoj žareči pogled; spretno je nabral na vilice pošten grizljav makaronov in jih stlačil v usta.

Filipina ga je hotela posnemati in res se ji je končno posrečilo nabosti nekaj makaronov na vilice.

— Kako sprema si, — je dejal oče in poskusil po njenem zgledu svojo srečo z nabadanjem makaronov; šlo je. Sam bi nikoli ne bil prišel na to.

Toda mladenič, ki je znal tako spretno jesti makarone, je zopet odrinil od sebe krožnik in začel znova požirati Filipino z očmi.

— Vroče mi je, — je vzdihnila Filipina.

SLAŠČIČARNA „PELICON“

Wolfova ulica šte. 14

PRIPOROČA DNEVNO SVEŽE PRVOVRSTNE

„PUSTNE KROFE“

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska c. 16

»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgradbah kakor tudi pri starih najsolidneje in po zmernih cenah.

119/7

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

STANOVANJA

STANOVANJE 4- ali 5 sobno s komfortom v sredini mesta ali blizu Sv. Jožefa išče mirna in trajna stran-ka za maj. — Ponudbe pod »Zmerna cena 623« na upravo »Slov. Naroda«.

PRODAJ

MIZARSKE SKOBELNIKE nove in rabljene, proda Vižin, škofja Loka, kolodvor. 609

ZA 5000 DIN novo, masivno, politirano spal-nico 11 komadov proda Joža Vižin, mizarstvo, škofja Loka, kolodvor. 611

SPALNICE iz trdega in mehkega lesa, ple-skane in politirane — po dogo-voru proda mizar Ivan Svete, pošta Ig-Tomišelj. 620

POLENOVKO namočeno, priznana najboljšo, nudi delikatesa-spečerijska Kova-čič, Miklošičeva cesta 34. 626

KUPIM

DVA AVTOPLAŠČA rabljena, 720x120, kupim. — Ponudbe na poštni predal 28, Kranj. 601

PRAZNE STEKLENICE slatinske in rogaške mineralne vode, v velikosti 1½ litra pla-čam po Din 1.50 komad. Peter Šetina, trgovina z mešanim blagom, Radeče pri Zidanem mostu. 603

PRAZNE STEKLENICE slatinske in rogaške mineralne vode, v velikosti 1½ litra pla-čam po Din 1.50 komad. — Pe-ter Šetina, trgovina z mešanim blagom, Radeče pri Zidanem mostu. 619

SLUŽBE

BRIVSKEGA POMOČNIKA solidnega, dobrega pristiževal-ca in ondulerja bubi glavice — sprejme s 16. t. m. Oton Heim-gartner, Slovenska Bistrica. 617

VEČ OGLJARJEV dobro izurjenih — sprejme Ive Rupena, Rakek. 618

GLASBA

IZPOSODJAMO plošče, gramofone, radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4. (prehod »Viktoria« palače)

RAZNO

ČEVLJI NA OBROKE »TEMPO«, LJUBLJANA, Gle-dališka ulica šte. 4 (nasproti opere). 125/4

Sveže, najfinjše norveško RIBJE OLJE iz lekarne DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam

JABOLKA zimska, trpežna, raznih vrst, kakor ananas reneta, bobo-vec, mašanker, londonski peping, baumanova reneta, kandska reneta bellefleur od Din 2.50 naprej pri Kmetijski družbi, NOVI TRG (Turjaški trg)

»Dolgo ni noben glas zmotil smrtne tiš- ne v džungli. Slišati je bilo samo nebotje- no jokanje otroka ... Nato so prišle opice!« Čudovito lepa je naša nova slikanica.

Bežigradjani!

Vljudno naznanjam, da sem otvoril v Staničevi ulici v hiši pekarnice Mole

VINOTOČ

Točim le pristna, prvovrstna štajerska, dolenska in dalma-tinska vina po najnižjih cenah. Za dober prigrizek poskrblje-no. — Se priporočam Josip Smeruš.

ZASTOPSTVA

solidnih, velikih domačih in tu-jih trdk specialno za zetsko banovino (Črno goro) prevzame dobro organizirana firma »Pro-mete« trgovačka agentura i ko-mision, Podgorica. 588

Jabolka

zimska, lepa

od Din 2.50

naprej stalno na za-logi pri

Gospodarski

zvezi

PREMOG, DRVA, KOKS najboljše kakovosti najceneje: RUDOLF VELEPIČ, Ljubljana, čur pri Kranju. 621

Zavese, posteljna pregrinjala

namizne prte, prtice itd., krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKES, LJUBLJANA

(poleg hotela Štrunkelj)

Vezanje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entla-nje, ažuriranje in predtiskanje.

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

DOPISOVANJE

BOLJŠA GOSPA

v zakonu nezadovoljna, želi istotakega prijatelja, simpatič-nega, srednjih let. — Cenj. do-pise s polnim naslovom na upravo »Slov. Naroda« pod »Taj-nost 629«.

MLADA URADNICA

z lastnim pohištvom in nekaj gotovine, trgovsko in gospo-dinjsko izobražena, želi znanja s srčnokulturnim in dobrim gospodom. — Cenj. dopise na upravo »Slov. Naroda« pod »Po-mlad« 622«.

NEPREMIČNINE

DVOSTANOVANJSKA HIŠA z vrtom, električno razsvetlja-vo in studencem, pol ure od Maribora, takoj ugodno napro-daj. Vprašati: Cesta na Brezje št. 42, Pobrežje, Maribor. 592

LOKAL

opremljen za trgovino s spece-rijskim blagom, na prometnem kraju, takoj oddam v najem pod ugodnimi pogoji. — Poja-snila daje lastnik Joža Jagodic, posestnik, Visoko št. 33, p. Šen-čur pri Kranju. 621

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIJE VREDNOSTNE PAPIRJE KOLEDARJE SREČKE KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČ BARVNI TISK PISMA, RAZGLEDNICE SLIKE, OSMRTNICE OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNANILA IN VABILA

LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

TARZAN

Zunanji naročniki store najbolj prav, če iznos Din 23.— vpošljejo v znakih ob-nem z naročilom.

Knjiga z lepim ovitkom stane samo Din 20.—, poštnina Din 3.—. Naročajte jo pri upravi »Jutra«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5, pritličje.